

YONI 'INA E'ITA'ITA YESU 'ENEGA

Yoni tauna Yesu tetelina manuna 'iguiguinuwa, 'enega 'ana talauwalao si'au'ewena ga sisa'una salu 'ana esana Patimo 'enaya, ga nada Sabateya 'isidasida Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwaiyega, ga Yesu mwalatoi Yaubada 'enega 'ie'itena yage nidi ma'etamo sida apwesa bale'uya manudi. 'Enega Yesu 'ie'ita 'ina anilose 'ena ga tauna 'iemwasala balena Yoni 'enaya, ga Yoni 'i'etoladidi buki gete solanaya.

'Ebe e'ale

¹ Buki gete 'enaya Yesu Keliso 'ina e'ita tetelina, Yaubada 'i'ebwa'ena be 'aene Yesu 'ida e'itae 'ina toguinuwao 'ediya be sida mwalatoni to'ase 'iabe 'iapwesama.

Gete e'ita nina Yesu Keliso 'ina anilose 'ietunena, be 'ina 'ali'ei Yoni 'enaya 'ida simana.

² 'Enega Yoni yage nidi ni'atu 'i'itedi maibo'adi, ga 'isimana apwesena, nate Yaubada 'ina ona, ta wate Yesu Keliso tetelina.

³ Wada gwausowala 'oyo tosawa be 'omi toenonoyao, 'abo ona getedi wanonodi be wamuliyedi, manuna yage nidi 'isimanedi 'iabe siapwesa.

⁴* 'Abo'agu Yoni 'imi leta ya'etoladinawa ekalesiyao 'ami yau sebeni Esia solanaya. Oboboma be nuwasiwalowa 'emiya, Yaubada 'enega, be

* **1:4:** Et 4:5, 17:14; Kol 1:17-18; 1 Yo 1:7; 1 Pi 2:9; Et 20:6

yalyaluwa sebeni 'ediyega, ta Yesu Keliso 'enega. Tauna Yaubada nina lowaenei ga batuwa ta tuta simeemai 'ediya 'imiyami, ta yalyaluwa nidi sebeni taudi Yaubada 'ina 'ebemi esaesa matanaya simiyami.

⁵ Ta Yesu Keliso tauna Tosimana 'ai'aila, ta wate tauna mwawasega 'igimi toololimana, ta bale'u 'ana toloinao 'idi kini. Tauna Yesu nina 'iobobomeda ga 'ida loegesiyo lalanega 'i'utu yauledi.

⁶ 'Enega 'iegonedona be 'aene 'abo'ada 'ina toloinao be 'ina totaliyao Tamana Yaubada 'enaya. Tauna Yesu nina 'ina esaesa be 'ina waiwai miyamiya atayadi. Eimeni.

⁷ *Ta wa'ita tauna ma'etamo galewega 'imwa'utama pwana 'enega, be tomota yauyaudi be wate lowa 'ana tobadiyao maibo'adi sida 'ita, be 'enega tomiya bale'u sena maibo'adi 'ediya sida nuwamwau be matanaya sida dedoi. Nadigega. Eimeni.

⁸ 'Ida 'Inapwana 'igwae, " 'Abo'agu 'ebe e'ale be 'ebe losalowa." Tauna Yaubada nina Toewaiwai sana, ta lowaenei ga batuwa ta tuta simeemai 'ediya 'imiyami.

Keliso 'ana 'ita

⁹ 'Abo'agu tasimiya Yoni. Ni'atu taeboda 'ebweuna Yesu ma'edai, ta 'ina 'ebeloina solanaya 'omi be 'abo'agu tae'alama'i'itaneda 'elouya be mwau 'ediya. 'Abo'agu lowa yoniyonigu salu Patimo 'ena, manuna yaloguguya Yaubada 'ina ona be Yesu tetelina.

* **1:7:** Md 24:30; Yo 19:34, 37; Gu 1:11

¹⁰ Gote 'ena 'ebweu 'ida 'Inapwana 'ina 'asiyata 'enaya Yaluyaluwa Tabuna 'eguya yalotoona, ta 'enega 'ebweu 'enana sinabwana yanonona 'atuwa nadigega yoguli 'ionaona gwauguya, ligwaegwae,

¹¹ “Yage nidi ma'etamo 'u'itadi manudi 'uda 'etoladidi, be 'enega buki nina 'uda etune Ekalesiyao sebeni 'ediya, nate Epeso be Simulina be Peligamo be Tayataila be Salidisa be Piladelipia be Laodisia wate 'enaya.”

¹² 'Enega yatoolo sakowasi be 'aene yada 'ita yaita tauna 'eguya 'ionaona. Gote 'ena mayale sebeni ya'itedi, goula 'ediyega siguinuwedi.

¹³*Ta gamwagamwanidiya 'ebweu tai ya'itena, 'ana 'ita 'atuwa tomota, 'ana 'oama 'aalanega ga 'aenaya, ta lumalumana 'ana diyapwata goula,

¹⁴*ta 'uya'uyana wakewakeke wawasae, nadi-gega yaguma auwauna, ta matana 'atuwa nadi-gega kaiwe sabeluluna 'adi 'ita.

¹⁵ Ta 'aena namanamalidi 'atuwa nadigega kainumu auwauna sigabuna, ta 'enana 'ana nono 'atuwa nadigega bwasi sinabwadi sidaudau,

¹⁶ *ta wate kwadima sebeni 'atainega 'igilagasidi, ta wate 'awanega sisisaiya mamata sena luwaluwana 'iapweapwesa, ta maninina 'atuwa sinala 'ina sae 'asuoleoleya.

¹⁷ Ya'itena ga 'aenaya yabe'u 'atuwa nadi-gega yamwawasa. 'Enega nima 'ataina 'eguya 'isa'una, ga 'iona, “Geya'abo 'umatamatauta, manuna 'abo'agu 'ebe e'ale be 'ebe losalowa,

* **1:13:** Dan 7:13-14, 10:6 * **1:14:** Et 2:18 * **1:16:** Ib 4:12; Et 19:15, 21

18 mayawasigu yamiyami. Ta lowa yamwawasa, ta 'u'ita 'abo'agu yamiyami, ta geya'abo yagumwagumwala. 'Abo'agu wate nimaguya Mwawasa be tomwawasa yaluyaluwadi 'idi sena 'adi 'ebe gigege yagiyaidi.

19 “Bobo'ana. Yage getedi 'u'itediya 'u'etoladidi, nate 'ebe'ita gete tuga manuna, ta tuta simeemai manudi.

20 “Gete kwadima nidi sebeni 'ataiguya 'u'itediya, be wate mayale nidi sebeni 'u'itediya, 'adi mwalatoi kwaikwaiyidi 'emuya, 'enega 'emuya yada li'amidi. Kwadima nidi sebeni nate aniloseyao sebeni, ekalesiyao nidi sebeni manudi, ta mayale nidi sebeni nate taudi ekalesiyao nidi sebeni.”

2

Me Epeso 'idi leta

1 Anilose nina totapwaloloyao Epeso 'ena 'i'ita'ita'i'isidi 'ina leta 'uda 'etoladi me Epeso nidi manudi, be 'uda gwae: Ale gete 'imai tauna kwadima nidi sebeni nima 'atainega 'igiyaidi, ta mayale goula sebeni nidi gamwagamwanidiya 'itautauya 'enega. Tauna gete 'ina simana 'emiya, 'igwae:

2 * “Ni'atu yamwalatonimi, 'aene 'imi paisewa sinabwana 'enega, be 'imi e'alama'i'itana 'ediyega, waewaiwai, ta toto'umalidi geya nuwami, 'enega 'agu tosimana kabokaboyao watoodi ga 'idi kabo wagieapwesena.

* 2:2: 1 Yo 4:1; 2 Yo 7-11

3 Ta wate 'alama'i'ita wamwalamwalatoni, 'enega guinuwa mwaudi ta sinabwadi 'ediyege nigeya waneeneta, 'agu esana manuna.

4 “Ta 'abo'agu 'ebweu yage 'emiya ya'itena nigeya bobo'ana, nate lowa 'imi oboboma nina 'eguya ni'atu walosa'una.

5 *Lowa bobo'ami, ta wada nuwa'i'isi mane 'enega wabe'u, 'enega wada nuwa'ebuni limana be wada guinuwa bobo'ana, nadigege lowa. Ta 'abo sa'i geya'abo wanuwunuwa'ebuni, 'emiya yawawai be 'imi mayale 'emiyege ya'ewayae.

6 “Ta yamwalatonimi 'aene 'ebweu yage bobo'ana 'emiya, nate Nikoleitanio 'idi bubuna waguityasena, 'abo'agu wate nadigege.

7 * “'Enega 'abo yaita 'omi matenana 'ida nono Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona toekalesiyao 'ediya.

“Ta 'abo 'omi yaita 'iewaiwai, 'enaya yawasida 'ana kaiwe uwana yatagwale be 'ida 'ani, kaiwe nina 'itootoolo Yaubada 'ina bagulaya.”

Me Simulina 'idi leta

8 Anilose nina totapwaloloyao Simulina 'ena 'i'ita'ita'i'isidi 'ina leta 'uda 'etoladi me Simulina nidi manudi be 'uda gwae: Ale gete 'imai tauna 'ebe e'ale be 'ebe losalowa 'enega, tauna ni'atu 'imwawasa ta 'itoolo limana ga mayawasina 'imiyami. Tauna gete 'ina simana 'emiya 'igwae:

9 * “Ni'atu yamwalatonina 'imi 'elouyao, nate 'omi gomagamabesomi, ta esi wada nuwa'i'isi 'aene 'omi ma imi esaesa, ta wate ni'atu yamwalamwalatoni 'aene 'aidi Seitani 'ina bo-dao si'awa'awa to'umaliyemi, ta wate sigwae,

* 2:5: Et 3:3 * 2:7: Et 22:1-2, 14 * 2:9: 2 Ko 11:13-15

'Abo'ama me Yudia,' ta nigeaya. Taudi esiya tuga Seitani 'ina bodao.

¹⁰ *Ta geya'abo wamatamatauta 'abo to yage 'ena 'elouya waloba. Wada nuwa'i'isi 'aene 'etamo Seitani 'ida wasegigiyemi be 'aimi sida yonimi be deliya sida sa'umi, ta esi 'ami mwau nidi 'asiyata sanau dimo manudi.

“Ta wada toolopa'ala 'ana laba mwawasa, be 'enega yawasimi ataya yada 'ebwa'emi.

¹¹ *“'Enega 'abo yaita 'omi matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona toekalesiyao 'ediya 'ida nono. Ta wate 'abo 'omi yaisigedi Seitani waewawai sinena, geya'abo sa'i mwawasa 'eluwena 'igiegie to'umaliyemi.”

Me Peligamo 'idi leta

¹² *Anilose nina totapwaloloyao Peligamo 'ena 'i'ita'ita'i'isidi 'ina leta 'uda 'etoladi me Peligamo nidi manudi, be 'uda gwae: Ale gete 'imai tauna ma ina sisaisaiya mamata sena luwaluwana 'enega. Tauna gete 'ina simana 'emiya, 'igwae:

¹³ “Ni'atu yamwalamwalatoni sena nina 'ena wamiyami, nate Seitani 'ina 'ebeloina. Ta tuwa tuga waemisa 'ai'ailigu, manuna nigeaya wada eyaseyaseyegu. Ta Seitani 'ina sena nina 'ena lowa 'ebweu 'agu tosimana 'ai'aila siloemwawasina, 'ana esana Anitipasa, ta tuga sa'i wagiyaigu pa'alina.

¹⁴ *“Ta esi 'imi bubuna 'aina manudi nigeaya yagwaugwawsowala, manuna 'aimi Balami 'ina

* **2:10:** 2 Ti 4:8; Ye 1:12; 1 Pi 3:14; Lu 22:31-32 * **2:11:** Et 20:14,
21:8 * **2:12:** Ib 4:12 * **2:14:** Num 25:1-9, 31:16

e'itao wamulimuliyedi, ta 'ina e'itao nidi lowa Balaki 'imuliyedi ga me Isileli bubuna to'umalina 'ie'itedi, nate tokwalui siemisena ga 'ana masula si'ebwa'ena, ta to'ebwaya nidi masula nina sie'ani, be wate siloelata.

¹⁵ “Ta wate 'ebweu yage nigeya bobo'ana, nate 'aimi Nikoleitanio 'idi e'ita wamulimuliyedi.

¹⁶ *'Enega gete tuga bubuna to'umalidi nidi 'ediyege wada nuwa'ebuni. Ta 'abo nigeya, tuta gidalina 'ena yawawai be yada losaiyemi, sisi-saiya nina 'awaguyega 'iapweapwesa 'enega.

¹⁷ *“'Enega 'abo 'omi yaita matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona toekalesiyao 'ediya 'ida nono.

“Ta 'abo yaisigedi 'omi Seitani waewaiwai sinena, masula kwaikwaiyina yada 'ebwa'emi. Ta wate 'ebweuna 'ebweuna 'enaya yada eguyai gulewa wakewakekedi, ta gulewa nidi 'ediya 'ami esanao auwaudi simiyami, nate nigeya 'ebweu yaita sawesawenaya be 'imwalatonidi, nate namo taudi to'ewa nidi simwalamwalatoni.”

Me Tayataila 'idi leta

¹⁸ *Anilose nina totapwaloloyao Tayataila 'ena 'i'ita'ita'i'isidi 'ina leta 'uda 'etoladi me Tayataila nidi manudi, be 'uda gwae: Ale gete 'imai Yaubada Natuna 'enega, tauna matana 'adi 'ita 'atuwa nadigega kaiwe sabeluluna, ta wate 'aena namanamalidi 'atuwa kainumu auwauna sigabuna.

¹⁹ Tauna gete 'ina simana 'emiya, 'igwae, “'Imi guinuwao ni'atu yamwalamwalatoni,

* **2:16:** Et 19:15, 22:12 * **2:17:** Et 3:12 * **2:18:** Et 1:14-15

'imi oboboma be 'imi emisa be 'imi paisewa be 'imi 'alama'i'ita, ta yamwalatonimi 'aene gete tuga 'imi guinuwao bobo'ana wawasae, ta lowa tupwana.

20 “Ta esi gete 'ena 'ebweu yage manuna nigeya yagwaugwausowala, manuna Yesibeli 'ena watagwala, tauna waine nina 'ieesena 'aene 'ebweu Yaubada 'ana tosimana, ta nigeya. Manuna waine nina esi 'igu toguinuwao loyaweyega ta wate tokwalui 'ediyega 'ilisidi, manuna tokwalui siemisena, ga 'ana masula si'ebwa'ena, ga to'ebwaya nidi sie'enina.

21 Ta ni'atu waine nina 'ina tuta ya'ebwa'ena be 'aene 'ina to'umalina nidi 'ediyega 'ida nuwa'ebuni, ta sa'i geya nuwana be 'ina loyawe nina 'ida guitoyase.

22 'Enega le'oasa yada 'ebwa'e, be 'abo yaisigedi taudi ma'enaosiloyawe 'elouya sinabwana sida loba, 'abo 'idi guinuwa to'umalidi 'ediyega nigeya sinuwanuwa'ebuni.

23 Ta wate natunao yada loemwawasidi, be 'enega ekalesiyao maibo'adi sida mwalatonigu 'aene 'abo'agu tomota yauyaudi 'idi nuwanuwa 'atediya maibo'ana yamwalamwalatoni, ta wate maibo'ami 'emiya yada e'isa to'ase nadigega 'imi guinuwao, nai bobo'adi, nai to'umalina.

24 “Ta 'omi Me Tayataila nimi, 'abo bubuna to'umalidi getedi nigeya wamulimuliyedi, nai Seitani 'ina e'itao ni'uni'udi nigeya wamwalamwalatonidi, geya'abo wate 'aa'aala mwauna ya'ebwa'ebwa'emi.

25 Tuga ma imi emisa wada toolopa'ala 'ana laba yailama.

26-27 *²⁶⁻²⁷ “Ta wate 'abo yaisigedi 'omi Seitani waewaiwai sinena, be 'igu guinuwa nina tuga waguiguinuwei be 'ana laba 'ebe losalowa 'ena, loina yada 'ebwa'emi be sena yauyaudi wada loinedi. Nadigega tuga Tamagu loina 'i'ebwa'eguya. Ta 'imi loina nina waiwaina 'enega wada loina tomota 'ediya, 'atuwa nadigega kainumuyega 'ulena ta'aupisalidi.

²⁸ Ta wate 'ubwana yada 'ebwa'emi.

²⁹ “'Enega 'abo 'omi yaita matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona ekalesiyao 'ediya 'ida nono.”

3

Me Salidisa 'idi leta

¹ Anilose nina totapwaloloyao Salidisa 'ena 'i'ita'ita'i'isidi 'ina leta 'uda 'etoladi Me Salidisa nidi manudi be 'uda gwae: Ale gete 'imai tai nina 'enega, tauna tai nina Yaubada Yaluyaluwana sebeni be wate kwadima sebeni 'ena simiyami. Tauna gete 'ina simana 'emiya, 'igwae, “'Imi guinuwao ni'atu yamwalamwalatonidi, ta wate tetelimi yanononaya 'aene mayawasimi wamiyami, ta nigeya sa'i, manuna yaluyaluwami ni'atu simwawasa.

² 'Enega 'eno'enoega wada tooo be to'ase gidalina 'emiya 'imiyami wada giesinabwa, ta geya'abo maibo'ana 'imwawamwawasa.

“Ta wate yamwalatonina 'aene 'imi guinuwao Yaubada matanaya 'aina nigeya palupaludi.

* **2:26-27:** Sam 2:8-9; Et 22:16

3 *Ta lowa e'ita nina sie'itemiya ga wanononaya, 'enega wada nuwa'i'isi be wasanaila, ta wamuliya 'ai'aila. Ta 'abo nigeaya 'eno'enoega watootoolo, 'etamo 'emiya yawawai be yaloosalutuimi nadigega to'ipwala, ta nigeaya wamwalamwalatoni to tuta 'ena yawawa.

4*“Ta 'aimi Me Salidisa ma 'ami 'oama 'esasedi, 'etamo 'omi ma'egwao tada tauya leleleya ma 'ada 'oama wakewakekena, nate 'ami lobwene.

5*“Nadigega tuga 'abo yaisigedi 'omi waewai-wai, 'omi wate 'ami 'oama wakewakekedi wada 'otedi, be geya'abo 'ami esana yawasi bukina 'enega yakweukweu yauledi, ta esi 'ami esanao yada 'inamedi Tamagu be 'ina aniloseyao 'ediya, 'aene 'omi 'igu boda.

6 “'Enega 'abo 'omi yaita matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona ekalesiyao 'ediya 'ida nono.”

Me Piladelipia 'idi leta

7 *Anilose nina totapwaloloyao Piladelipia 'ena 'i'ita'ita'i'isidi 'ina leta 'uda 'etoladi Me Piladelipia nidi manudi, be 'uda gwae: Ale gete 'imai tauna 'esasena ta palupaluna 'enega, ta wate tauna Debida 'ina 'ebe gigege nimanaya 'igiyagiyai, ta 'abo 'awa 'igigege nigeaya 'ebweu yaita sawesawenaya be 'igibode, ta wate 'abo 'igibode geya'abo 'ebweu yaita 'igigegigege.

8 Tauna gete 'isimana 'emiya, 'igwae, “'Imi guinuwao ni'atu yamwalatonidi, ta wate yamwalamwalatoni 'aene 'imi waiwai tupwana

* 3:3: 1 Te 5:2 * 3:4: Yu 1:22-23; Lu 10:20 * 3:5: Md 10:32

* 3:7: Ais 22:22

'imiyami, manuna 'igu e'itao wamuliyedi, ta wate 'agu esana nige ya waeyaseyaseye. Ni'atu 'awa yagigegenana manumi, ta nige ya 'ebweu yaita sawesawenaya be 'ida gibode.

9 *⁹“Ta wada enono 'ai'aila taudi Seitani 'ina bodao manudi, manuna sikabo ga sigwae 'aene taudi me Yudia, ta nige ya sa'i. 'Enega 'etamo yaloinedi be simamai matamiya be 'emiya sida bwagobwago, be 'enega maibo'adi sida mwala-toni 'aene 'omi yaobobomemi.

10 “Ta 'etamo tuta mwau 'ida apwesa bale'uya, be tomota yaudi 'ida toodi, ta 'omi esi mwau nina 'enaya yada 'ita'i'isimi, manuna 'igu ona wae-matamatanena, ga manugu wae'alama'i'itanemi.

11 *¹¹“Iabe yawawa, ta to'ase nadigega 'emiya 'imiyami wada giyai'i'isidi, be geya'abo yaita pali nina 'emiyega 'i'ewa'ewa yaule.

12 *¹²“Ta 'abo yaita 'omi 'iewaiwai, yada lolina be 'ida e'ola Yaubada 'ina Anuwa Tabu manuna, be geya'abo wate 'ipilipilisine, ta 'emiya Yaubada 'ana esana yada 'etoladi, ta wate Yaubada 'ina 'asa 'ana esana yada 'etoladi, nate Yelusalema auwauna, tauna 'etamo galewega 'ida mwa'utama 'igu Yaubada 'enega. Ta wate 'emiya 'agu esana auwauna yada 'etoladi.

13 “'Enega 'abo 'omi yaita matenana, Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona ekalesiyao 'ediya 'ida nono.”

Me Laodisia 'idi leta

* 3:9: Ais 60:14 * 3:11: Ye 1:12 * 3:12: Et 14:1

14 *Anilose nina totapwaloloyao Laodisia 'ena 'i'ita'ita'i'isidi, 'ina leta 'uda 'etoladi Me Laodisia nidi manudi, be 'uda gwae: Ale gete 'imai Topalupaluna 'enega, tauna Tosimana 'ai'aila, ta wate tauna Yaubada 'ina mweluluwa 'aledi, 'ina simana 'emiya 'igwae:

15 *[“]I mi guinuwao ni'atu yamwalatonidi 'aene nige ya yayai nai gonitu, ta ma igu nuwayaina 'aene 'ebweu sena 'ena wamiyami.

16 Ta 'omi tuga gamwagamwanaya, nige ya yayai nai gonitu 'idi senaya wamiyami. 'Enega 'awaguyega 'aene yada giwala apwesemi.

17 *[“]Ta 'omi wagwae, 'Abo'agu toesaesa, ta yage yauna sawesaweguya,' ta nige ya wamwalamwalatoni 'aene 'omi gomagomabesomi tuga, ta nuwa'ole'olemi sa'i, ta wate matabokebomi be mabubugewami.

18 *'Enega yaemataluwemi be 'eguyega goula 'ai'aila wada gimwane be 'enega wada eesaesa, ta wate 'oama wakewakekedi wada gimwanedi be wada 'otedi ta geya'abo mabubugewami watautauya, ta wate mulamula wada gimwane be matamiya wada sa'udi be 'enega matami sida 'esasa.

19 *[“]Ta wada nuwa'l'isi 'aene yaisigedi 'omi yaobobomemi, 'enapa'alega be loinega yagiepaepaluyemi. 'Enega wada ewaiwai be 'imi to'umalina 'enega wada nuwa'ebuni.

20 *[“]Ta wal'ita, 'abo'agu 'imi 'awa 'ena ya-tootoolo ta ya'au'aukeke. Ta 'abo yaita 'oyo

* **3:14:** Kol 1:15; Et 19:11 * **3:15:** Lo 12:11 * **3:17:** Lu 12:21;
Ye 2:5 * **3:18:** Ais 55:1 * **3:19:** Ib 12:7 * **3:20:** Yo 14:23

'enagu 'unono be 'awa 'ugigege, 'imu anuwaya yalulugu be 'abo'agu ta 'oyo taegosigosiyana, be 'oyo ma'iyagu tada 'e'ai leleleya.

21 * “Ta 'abo yaita 'omi 'iewaiwai, yada tagwala 'enaya be ma'iyagu 'ada miyatowa 'igu 'ebemi esaesa 'ena, nadigege tuga 'abo'agu yaewaiwai, ga Tamagu 'ina 'ebemi esaesa 'ena ma'iyagu 'amiyatowa.

22 “'Enega 'abo 'omi yaita matenana Yaluyaluwa Tabuna 'ina ona ekalesiyao 'ediya 'ida nono.”

4

Me Galewa Yaubada 'enaya sibwagobwago

1 Yage getedi ni'atu sigumwala ga yadunedune, 'enega 'ebweu 'awa ya'itena galewega 'i'egegena. Ta wate 'ebweu 'enana yanonona 'atuwa yoguli, tauna tuga lowa yanononaya, 'eguya 'ionaona 'igwae, “'Uda tu'ema be yada e'itayo to'ase 'iabe 'iapwesa.”

2 *Gote 'ena Yaluyaluwa Tabuna 'ina waiwai yalotoona, 'enega galewaya 'ebweu tolaina ya'itena 'ina 'ebemi esaesa 'ena 'imiyatowa.

3 *Ta maninina ya'itena 'inamanamala 'atuwa gulewa esaesa. Ta 'ebemi esaesa nina ulele kalakalawina 'itoolo sakowasiyena.

4 Ta 'ebemi esaesa wate 'adi yau tuweniti powa simiya sakowasiyena, ta 'ebemiya nidi 'ediya 'inapwano site tuweniti powa simiyatowa ma 'adi 'oama wakewakekedi, ta wate ma 'adi peyaula esaesa goula debadiya.

* 3:21: Md 19:28 * 4:2: Ais 6:1 * 4:3: Isi 1:28

5 Ta 'ebemi esaesa nina gamwagamwanidiya 'enega 'aina yage siapweapwesama, namala, be 'aina 'enana, ta wate wepalala. Ta wate 'ebemi esaesa nina matanaya mayale sebeni sis- abesabelulu, taudi nate Yaubada yaluyaluwanao sebeni.

6 *Ta 'ebemi esaesa nina matanaya 'ebweu yage 'inamanamala 'atuwa siwalowa bobo'ana ola debanaya, 'ana 'ita 'atuwa gelasi nadigega.

Ta wate 'ebemi esaesa nina selabenaya yobai ata sitoolo sakowasiyena, ta bwaladi maibo'ana 'ediya matadi simiyamiya.

7 'Ebweu yobai nina 'ana 'ita 'atuwa laiyni, ta 'eluwena 'atuwa bulumakau, ta 'etonina manin- ina 'ana 'ita 'atuwa tomota, ta wate eatana 'ana 'ita 'atuwa magisubu 'itaetaeya.

8 *Ta 'ebweuna 'ebweuna papediyao 'adi yau sikisi, ta papediyao nidi maibo'adi matadi wate yauna 'atamanega ta solanega. Ta tuta maibo'ana, 'asiyata be boiboi 'ediya, siwaliwali, sigwaegwae:

“Tabu, tabu, tabu, 'Inapwana Yaubada,

Toewaiwai sana. Tauna tuta lowa, ta batuwa ta tuta simeemai 'ediya 'imiyami.”

9 *Tomiya ataya nina 'ina 'ebemi esaesa 'enaya 'imiyatowa, ta tuta yauyauna yobai nidi getedi si- waliwali tuputupu ta si'awa'awa esaesa, ta wate silokalokagutoki 'enaya.

10 Ta tuta yauyauna 'abo yobai getedi siwaliwali, 'inapwanao site tuweniti powa nidi sibe'ube'u sanamwa'uta Tauna miyamiya

* 4:6: Isi 1:5-10 * 4:8: Ais 6:2-3 * 4:9: Dan 6:26

atayana 'ina 'ebemi esaesa matanaya, ta sibwagobwago 'enaya. Ta 'adi peyaula goula 'ebemi esaesa matanaya sisa'u ebusiyedi, ga sigwaegwae:

11 “!Oyo 'ima 'Inapwana ta 'ima Yaubada, 'ilobwenema be 'atupuyo ta 'a'amayabeyo, manuna 'oyo 'imu waiwaiyega yage yauyauna 'umweluluidi. Tauyo 'imu nuwenuwega 'umweluluidi, ga batuwa mayawasidi.”

5

Buki 'ana 'ita 'atuwa pwepwai sinunumina

1 'Enega tauna 'ebemi esaesa nina 'ena 'imiyatowa ya'itena, ta nima 'atainega pwepwai sinunumina nadigega gimibuki 'igiyaina, ta 'eto'etoladina solanega ta gwaunega, ta wate pwepwai nina 'ana losipwa 'ana yau sebeni.

2 Ta wate 'ebweu anilose waiwaina ya'itena, ta 'enana sinabwanega 'ibwaubwau, 'igwae, “Yaita sawesawenaya be losipwa nidi 'ida li'amidi be pwepwai 'ineyasi?”

3 Ta ona'ai'aila, nigeaya 'ebweu yaita 'ilobaloba galewaya nai bale'uya nai bale'u 'ubuninaya 'aene tauna sawesawenaya be losipwa nidi 'ili'amidi be buki nina solana 'ida 'ita.

4 Ga yanuwamwau 'ai'aila ga yadedoi, manuna nigeaya 'ebweu yaita silobaloba 'ana lobwene be buki nina 'igigege be solana 'ida 'ita.

5 'Enega 'inapwanao nidi 'ediyege 'ebweuna 'eguya 'igwae, “Geya'abo 'udeedoi, manuna laiyoni nina Yudia 'enega, tauna Debida 'ina

susuyega ni'atu 'iewaiwai, ga tauna sawesawenaya be losipwa sebeni nidi 'ili'amidi be pwepwai nina 'ida neyasi.”

⁶ *Ta wate 'ebemi esaesa nina se-labenaya 'ebweu lami ya'itena, yobai ata gamwagamwanidiya 'itootoolo ta 'inapwanao wate gamwagamwanidiya, ta lami nina 'ana 'ita 'atuwa tauna siloemwawasina, ta kunanao sebeni ta matanao wate sebeni, taudi matanao nidi nate Yaubada yaluyaluwanao taudi 'ietunedi bale'u maibo'ana 'enaya.

⁷ Ga lami nina 'inao ga pwepwai nina 'i'ewena tauna 'ebemi esaesa 'ena 'imiyami nima 'atainega.

⁸ *'Enega ni'atu pwepwai nina 'i'ewena, ga yobai nidi be wate 'inapwanao nidi lami nina 'enaya sibe'u sanamwa'uta ga 'ena sibwagobwago, ta 'ebweuna 'ebweuna 'ediya ma idi 'ebe gwanegwane siguiguinuwa, ta wate ma idi gaeba goula ta bobo'adi, ga gala'u maina bobo'ana gaeba nidi soladiya sigabuna, ta 'ana mwala-toi nate Yaubada 'ina tomotaiyao 'idi sidasida situ'etu'e 'enaya.

⁹ *Ga wali auwauna siwaliyena, sigwae:

“Ona 'ai'aila, 'oyo sawesawemuya be buki nate 'u'ewa, ta wate sawesawemuya 'ana losipwa 'uli'ami, manuna ni'atu siloemwawasimu, ga lalamuyega tomota 'usa'ugagidi Yaubada manuna, ta taudi bodao be 'enanao be susuyao be 'ebeloinao maibo'adi 'ediyega.

* 5:6: Sak 4:10 * 5:8: Et 8:3-4, 15:2; Sam 141:2 * 5:9: Sam 98:1

10 *Manuna 'oyo

'uesinuwedi be 'aene 'imu 'ebeloina solanaya sida etotaliya Yaubada manuna, be wate bale'uya sida etoloina.”

11 *Ta wate aniloseyao yau wawasae ya'itedi, nigeya aisawa, 'ebemi esaesa nina be yobai nidi ta wate 'inapwanao nidi sitoolo sakowasiyedi,

12 ta wate 'enadi sinabwana yanonona sigwaegwae,

“Tauna lami nina siloemwawasina, sawesawenaya be loina be esaesa be mwalatoi be waiwai be 'amayaba be tupu ta wate 'awabobo'ana 'ida lobadi.”

13 Ta wate mwelumweluluwao 'ebweuna 'ebweuna galewaya be bale'uya be bale'u 'ubuninaya be olaya, ta wate mwelumweluluwao sena maibo'adi 'ediyega, yanonodi siwaliwali, sigwaegwae:

“Tauna 'ebemi esaesa 'ena 'imiyatowa, be wate lami nina 'ediya, tada tuputupu be tada 'amayabedi be ta'awa 'ese'esedi, ta wate ta'awa toewaiwaiyedi, tuta maibo'ana 'ediya.”

14 'Enega yobai nidi site ata sigwae, “Nadigega,” ta wate 'inapwanao nidi sibe'u sanamwa'uta, ga sibwagobwago.

6

Losipwa nidi sebeni

1 *'Enega lami nina ya'itena losipwa 'ebweu 'ili'amina, ga yobai nidi 'ediyega 'ebweu 'enana nadigega wepalala yanonona, 'igwae, “'Umai.”

* 5:10: Ais 61:6; Et 20:6, 22:5; 1 Pi 2:9 * 5:11: Dan 7:9-10 * 6:1: Et 5:1

2 'Enega yadunedune ga 'ebweu osi wake-wakekena 'iapwesama, ta 'ana togelu nina ma ina gita be tupu, ta wate 'ana peyaula esaesa si'ebwa'ena. 'Enega 'itauya ga 'ilosaiya, ta 'iewaiwai.

3 'Enega lami nina losipwa 'eluwena 'ili'amina, ga wate yobai 'eluwena 'enana yanonona, 'igwae, "Umai."

4 'Enega 'ebweu osi bweyabweyalina 'iapwesama, ta 'ana togelu nina waiwai si'ebwa'ena be saiya 'ida me'e bale'uya, be 'enega tomota maibo'adi taudimo sida losaiya be sida eunuunuwedi, ta wate sisaisaiya sinabwana si'ebwa'ena.

5 'Enega lami nina wate losipwa 'etonina 'ili'amina, ta wate yobai 'etonina 'enana yanonona 'igwae, "Umai." 'Enega yadunedune ga 'ebweu osi gaigaina 'iapwesama, ta 'ana togelu nina ma ina 'ebe 'etopwapwa masula manuna.

6 Ga 'ebweu 'atuwa 'enana yobai nidi ata gamwagamwanidiyega yanonona, 'igwae, "Witi 'ana 'etopwapwa 'ebweuna 'ana maisa 'ebweuna kina, ta wate ba'ali* 'ana 'etopwapwa 'etoi 'ana maisa 'ebweu kina, ta esi olibe bunamina be oine geya'abo wagitogitoodi."

7 'Enega lami nina wate losipwa eatana 'ili'amina, ga wate yobai eatana 'enana yanonona, 'igwae, "Umai."

8 *'Enega yadunedune ga 'ebweu osi 'ana 'ita 'atuwa tupwana wakewakekena 'iapwesama. Ta 'ana togelu nina 'ana esana Mwawasa, ta wate

* 6:6: **ba'ali**: masula bagulaya siasona 'ana 'ita laisi nai witi nadigege. * 6:8: Isi 14:21

tomwawasa yaluyaluwadi 'idi 'asa selabenaya 'imulimuliya, ga loina si'ewena Yaubada 'enega be 'aene tomota yaudi sida pe'udi saiyege be botanega be muyega be wate bosasa 'ediyega, ta nigeya 'aene tomota maibo'ada, ta tuga 'abo nadigega bale'u maibo'ana 'enaya boda taeguyaiyedi 'adi yau ata, ta 'ebweuna boda 'ediyega maibo'adi sipe'udi, be boda 'etoi namo situpwa.

9 *¹Enega wate lami nina losipwa enimana 'ili'amina, ga Yaubada 'ina 'ebe taliya 'ubuninaya 'ana tosimanao yaluyaluwadi ya'itedi, taudi lowa bale'uya Yaubada 'ina ona 'ana tosimanao bobo'adi, ta gete manuna tomota sietalauwaledi ga siloemwawasidi.

10 *²Ta yaluyaluwa nidi 'enadi sinabwanega sib-waubwau, sigwae, “Inapwana Toewaiwai sayo, 'oyo 'esaseyo ta palupaluyo, to tuta 'ena be 'enega 'ama toloemwawasao bale'uya 'uda loinedi 'idi to'umalinao manudi?”

11 *³Enega yaluyaluwa nidi 'adi 'oamao wake-wakekedi 'i'ebwa'edi, ga 'ieonedi be tuta gidalina namo sida eyawai'ata, 'ana laba 'aidi wate gosedyao me bale'u sida loemwawasidi, nadigega tuga lowa taudi siloemwawasidi Yaubada 'ina guinuwa manuna, be 'enega 'abo 'adi sawasawa ni'atu sawesawenaya, 'enega Yaubada me bale'u nidi 'ida loinedi.

12 *⁴Enega lami nina wate losipwa esikisina 'ili'amina ga mwani'ini'i sinabwana 'iniuniu, ta sinala 'iguguyoi, 'ana 'ita 'atuwa 'ule siyasiyana,

* 6:9: Yo 16:2 * 6:10: Et 16:5-7 * 6:11: Et 3:4-5, 7:9, 13-14

* 6:12: Md 24:19

ta wate nawalae 'ana 'ita maibo'ana bweyabweyalina, lala nadigega,

¹³ ta kwadimao galewega sibe'uma, 'atuwa kaiwe 'iuwa ta yagila waiwaina 'itowama ga uwanao nidi sisagusaguma.

¹⁴ Ta galewa ya'itena 'atuwa pwepwai nadigega 'i'enunumina ga 'isawala, 'enega 'oya be salu 'ebweuna 'ebweuna 'adi 'autui sipilisinena.

¹⁵ *Ta bale'u 'ana 'inapwanao be toloinao be saiya 'adi 'inapwanao be toesaesao be toewaiwaiyao, ta wate toanuganao be 'idi topaisewao, maibo'adi sidena 'oyaya, ga duluwa be gulewa 'ediya sikwaiya.

¹⁶ 'Enega sibwau gulewa be 'oya 'ediya, sigwae, “Wada be'uma debamaya, be geya'abo tauna 'ebemi esaesa 'ena 'imiyatowa 'ida 'ita'itama, be wate lami nina geya'abo 'ida 'ita'itama.

¹⁷ Manuna lami 'ina gamwasowala 'ana 'asiyata sinabwana ni'atu 'iapwesama, ta nigeya 'ebweu yaita sawesawenaya be 'iewaiwaisine.”

7

Me Isileli debadiya Yaubada 'ana we'iwe'iyaya situtu epa'iyena

¹ Yage gete mulinaya aniloseyao ata ya'itedi sitootoolo bale'u senanao 'adi yau ata 'ediya. Anilose nidi yagila 'adi yau ata sigiyaidi be 'aene geya'abo bale'uya nai olaya nai kaiwe 'ediya sitowatowa,

² manuna gete Yaubada 'ina tagwala be 'aene yagila nidi bale'u be ola sida gieto'umaliyedi.

* 6:15: Ais 2:19

'Enega 'ebweu wate anilose ya'itena sinala 'ina 'ebesae 'enega 'imeemai ma ina 'ebe tu'epa'i be 'aene Yaubada miyamiya atayana 'ana we'iwe'iyaya 'ida sa'u tomota debadiya. Anilose nina 'ibwau anilose ata nidi 'ediya,

³ *'igwae, “Geya'abo bale'u nai ola nai kai- weyao wagiegie to'umaliyedi 'ana laba 'ida Yaubada 'ina toguinuwao 'adi we'iwe'iyaya 'ada sa'u debadiya.”

⁴ 'Enega we'iwe'iyaya nina sisa'una 'aina me Isileli debadiya, ga muliyega me Isileli nidi 'adi yau yanonodi, nate wani analedi be potipowa tausani 'ana maibo'ana, boda Isileli nidi 'ediyega.

⁵ Susu Yuda 'ediyega we'iwe'iyaya nina tomota tuwelo tausani debadiya sisa'una, be Lubeni tuwelo tausani, be Gada tuwelo tausani,

⁶ wate Aseli tuwelo tausani, be Napitalai tuwelo tausani, be Manase tuwelo tausani,

⁷ wate Simioni tuwelo tausani, be Libai tuwelo tausani, be Isaka tuwelo tausani,

⁸ wate Sebuloni tuwelo tausani, be Yosepa tuwelo tausani, be wate Beniamina tuwelo tausani.

Pwalu sinabwa wawasae

⁹ *Muliyege, yadunedune ga pwalu sinabwa wawasae ya'itedi, nigeya aisawa. Tomota nidi 'ebeloina 'ebweuna 'ebweuna 'ediyega, be susu 'ebweuna 'ebweuna 'ediyega be boda 'ebweuna 'ebweuna 'ediyega be 'enana 'ebweuna 'ebweuna 'ediyega, maibo'adi 'ebemi esaesa matanaya be wate Lami matanaya

* 7:3: Isi 9:4; Et 9:4 * 7:9: Et 5:9

sitootoolo ma 'adi 'oama wakewakekedi, ta magimagi yawadi sigiyaidi,

¹⁰ ga 'enadi sinabwanega sibwaubwau, sigwae, "Ada 'etoseyana 'ida Yaubada 'enega, tauna 'ebemi esaesa 'ena 'imiyatowa, ta wate Lami nina 'enega."

¹¹ Ga aniloseyao nidi 'ebemi esaesa nina be wate 'inapwanao nidi be yobai nidi ata sitoolo sakowasiyedi, ga maibo'adi sibe'u sanamwa'uta ga Yaubada 'ena sibwagobwago,

¹² sigwaegwae, "Ona'ai'aila, 'ida Yaubada nina 'ena tada lotuputupu, be 'awa esaesa be mwala-toi be lokagutoki be 'amayaba be waiwai sida miyaataya 'enaya."

¹³ *'Enega 'inapwanao nidi 'ediyega 'ebweuna 'ienaida 'eguya, 'igwae, "Yaisigedi getedi ma 'adi 'oama wakewakekedi? Ta mane 'enega simai?"

¹⁴ *Ga 'ena yagwae, "Inapwana 'oyo 'umwalamwalatonidi, 'abo'agu nigeya."

'Enega 'ieonegu, 'igwae, "Gete tomota nidi bale'u 'elouyanao 'ediyega situpwa, ta 'adi 'oamao nidi Lami nina lalanega si'utudi ga si-wakekedi.

¹⁵ *Nate 'alena 'enega Yaubada 'ina 'ebemi esaesa matanaya simiyami, ta 'asiyata be boiboi 'ediya 'ina guinuwao siguiguinuwedi 'ina Anuwa Tabu solanaya. Ta wate Yaubada nina 'ina 'ebemi esaesa 'ena 'imiyatowa, tauna 'ida 'ita'i'isidi,

¹⁶ be geya'abo wate sibotabotana nai tona'adi 'iyapayapasa, ta geya'abo wate ala nai to'ase yaiyaina 'enega si'elo'elouya.

17 *Manuna Lami nina, tauna 'ebemi esaesa solanaya 'imiyami, tauna 'adi to'ita'i'ita, be 'enega 'ida anuganedi bwasi bobo'adi 'ediya, yawasidi manuna, ta Yaubada tauna mataseludi 'ida lo'i'ilidi.”

8

Losipwa esebenina manuna

1 'Enega lami nina losipwa esebenina 'ili'amina, ga nigeya 'ebweu wate galewega ona nai galala simeema tuta kukupana namo 'enaya.

2 Ta muliyega anilose nidi sebeni Yaubada matanaya sitootoolo ya'itedi, ga Yaubada 'idi yoguli 'ebweuna 'ebweuna 'i'ebwa'edi.

3 *Ta wate 'ebweu anilose ma ina gaeba goula 'imai, ga 'ebe taliya selabenaya 'itoolo. Ta 'ebe taliya nina nate Yaubada 'ina 'ebemi esaesa selabenaya. 'Enega Yaubada gaeba goula nina 'iloemaena gala'u 'enega, ga anilose nina 'i'ebwa'ena, 'enega anilose nina 'ebe taliya 'ena 'isa'una be 'igabu. 'Igabuna ga 'asuna ta maina bobo'ana be wate Yaubada 'ina tomotaiyao 'idi sidasidao situ'e leleleya galewaya.

4 'Enega gaeba nina magala'una 'isa'una Yaubada matanaya, ta sidasida gala'u 'asuna ma'iyana situ'etu'e, ga 'ana laba 'i'ala egumwalina.

5 'Enega anilose nina gaeba nina kakaena 'i'ewena, ga 'ebe taliya nina 'enega kaiwe 'ala'alasina 'i'ewena, ga 'enega gaeba nina

* 7:17: Et 21:4; Sam 23:2; Ais 25:8

* 8:3: Et 5:8

'iloemaena, ta 'iula ebusiyena bale'uya, ga gote 'ena namala be wepalala be 'aidi 'enana ta wate mwani'ini'i siapwesa.

Yoguli nidi simu'edi

⁶ 'Enega anilose nidi sebeni 'idi yoguli nidi sigiyaidi sabi mu'edi.

⁷ *Ta 'ebweu 'ina yoguli 'imu'ena ga 'usana 'ana 'ita dumadumana 'iebusi, 'ana 'ita aisi pulipulidi nadigega, ga wate kaiwe 'ala'alasina ta lala ma'edi sisagusaguma bale'uya, ga 'i'alasina. 'Eguma bale'u maibo'ana 'ana weyala 'etoi, 'ebweu sena 'i'alasi ta 'eluwa sena nigeya. Ta sena nina 'i'alasina 'enaya kaiwe be pwatula maibo'adi wate 'i'ala egumwalidi.

⁸*'Enega anilose 'eluwena 'ina yoguli 'imu'ena, ta 'ebweu yage 'ana 'ita 'atuwa nadigega 'oya sinabwana 'isabesabeluluma ga ni'uya siulena, 'enega ola 'ielala. 'Abo ola maibo'ana 'ana weyala 'etoi, ta 'ebweuna 'ediyega 'ielala, ta 'eluwa bobo'adi.

⁹ Ta ola nina 'ielala solanaya iyana maibo'adi simwawasa, ta waga maibo'adi 'enaya sieligeidi.

¹⁰ 'Enega anilose 'etonina 'ina yoguli 'imu'ena, ta kwadima sinabwana 'i'ala'alata 'ana 'ita 'atuwa gudala galewega 'ibe'uma, ta bale'u nina 'ana weyala 'etoi ga 'ebweuna weyala nina 'ena kwadima 'ibe'u ga bwasinao sidalele.

¹¹ Kwadima nina 'ana esana Dalele, ta tomota yaudi bwasi nidi daleledi 'ediyega sinuma ga simwawasa.

* **8:7:** Ioe 2:30; Sia 9:23 * **8:8:** Sia 7:20-21

12 'Enega anilose eatana 'ina yoguli 'imu'ena ga sinala senana 'ebweu 'iguguyoi ta sena 'eluwa bobo'adi, ta wate nawalae senana 'ebweu 'iguguyoi ta sena 'eluwa bobo'adi, ta wate kwadimao 'abo taweyalidi sena 'etoi 'ediya, 'ebweu sena 'ana kwadimao siguguyoi, ta sena 'eluwa 'ediya simaemaedana. 'Enega 'asiyata maibo'ana 'ana weyalao 'etoi, 'ebweu tuta guguyoi, ta 'eluwa bobo'adi. Nadigega wate boiboi, 'ebweu tuta guguyoi, ta 'eluwa bobo'adi.

13 *Ta yadunedune ga magisubu sinabwana 'itaetaeya galewaya ya'itena, ga 'enana sinabwana yanonona, 'igwae, "Oiyoi nuwa'ole'olemi, 'omi bale'u 'ana tomiyanao, manuna 'abo aniloseyao yoguli 'etoi simu'edi, mwau sinabwana 'iapwesama."

9

1 'Enega anilose enimana 'ina yoguli 'imu'ena, ga 'ebweu kwadima ya'itena ni'atu galewega 'ibe'uma bale'uya, ta kwadima nina gaula sinabwana 'ana 'ebe gigege 'i'ewena,

2 ga gaula nina 'igigegenana, ga solanega bwawa 'iapweapwesama, 'atuwa nadigega kwau sinabwana, ga sinala 'iguguyoi, ta wate bale'u maibo'ana 'iguguyoi gaula nina bwawana 'enega.

3 *Ta bwawa nina solanega kipawa simwa'umwa'utama bale'uya, ta 'idi waiwai silobena nadigega ganiyeya 'idi waiwai,

* 8:13: Et 9:12, 11:14 * 9:3: Sia 10:12

4 *ta wate Yaubada 'i'etobodedi be geya'abo pwatula sigiegie to'umaliyedi, nai kaiweyao, nai bagula, ta esi tomotai nidi taudi nigeaya Yaubada 'ana we'iwe'iyaya 'ediya, taudi sida gieto'umaliyedi.

5 Ta kipawa nidi nigeaya 'adi tagwala be to-mota siloemwawasidi, ta tuga sigie 'elouyaedimo nawalae nima namo 'ediya. Ta 'elouya nidi sinabwadi, nadigega tuga ganiyeya 'idi go'i.

6 Ta nawalae nidi 'ediya to'elouya nidi mwawasa sida 'ala'ala'i'imi, ta geya'abo simwawamwawasa, manuna mwawasa si'ebesa yogeyena.

7 Ta kipawa nidi 'adi 'ita 'atuwa osi ni'atu sigibubudi saiya manuna, ta debadiya 'atuwa peyaula esaesa sisa'udi, ta maninidi 'atuwa to-mota maninidi,

8 ta wate 'uya'uyadi 'atuwa iine 'uya'uyadi, ta saladu 'atuwa laiyoni saladu.

9 Ta lumalumadi si'aubodedi 'ana 'ita 'atuwa kainumu 'ediyega. Ta papediyao 'idi dudu 'atuwa osi ma idi wagalisilisi sipilipili saiya 'enaya.

10 Ta wate mayuyudi, 'atuwa ganiyeya yuyudi, manuna yuyudiyega sawesawediya be to-mota sibadidi, be nawalae nima 'ediya si'elo'elouya.

11 Ta wate ma idi toloina, tauna anilose nina gaula nina 'ana to'ita'i'ita, 'ana esana Ibeliu 'enadiyega sigwae, "Abadoni," ta 'ena Gilisi sigwae "Apoloni," ta 'adi gibui nate "Toepe'u."

12 *Ta ni'atu mwau 'ebweuna 'igumwala, ta 'etamo wate mwau 'eluwa simeema.

* 9:4: Et 6:16 * 9:12: Et 8:13

13 'Enega anilose esikisina 'ina yoguli 'imu'ena, ga 'ebweu 'enana yanonona 'imai 'ebe taliya kunanao ata 'ediyega, 'ebe taliya goula nina Yaubada matanaya 'itootoolo.

14 Ta 'enana nina anilose esikisina ma ina yoguli 'ena, 'igwae, "Anilose nidi site ata yoniyonidi 'awabwasi sinabwana 'ana esana Yupeletisi 'enaya 'uli'amidi, be sitatauya."

15 *Ta ni'atu anilose nidi ata 'ili'amidi ga sitauya, manuna tuta nina 'ana 'asiyata, be nawalae nina, be yakwala nina manuna ni'atu sigibubuna, be 'aene tomota yau wawasae sida loemwawasidi. Nate 'abo tomota 'ana maibo'ana bale'uya taweyalidi boda 'etoi, be 'ebweu boda siloemwawasidi, ta boda 'eluwa situtupwa.

16 Ta ni'atu tolosaiyao nidi 'idi bodao 'adi sawasawa yanonona 'aene 'eluwa analedi miliyonao, maibo'adi osi 'ediyega sipilipili.

17 Ta gete nadigega madawaliguna 'ena osi nidi ya'itedi, ta 'adi togeluyao nidi ma 'adi 'aubodaboda lumalumadiya sisa'udiya, 'aidi bweyabweyalidi ta 'aidi kalakalawidi ta 'aidi laulaudi. Ta osi nidi bulubuludi 'atuwa laiyoni bulubuludi, ta kaiwe sabelulu be 'asu be gulewa yayiyaidi 'awadiyega siapweapwesa.

18 Boda 'etoi nidi bale'uya 'ediyega, boda 'ebweu siloemwawasidi, gete yage 'etoi nidi 'ediyega, nate kaiwe sabelulu be 'asu be gulewa yayiyaidi, ta boda 'eluwa simiyami.

19 Manuna osi nidi 'idi waiwai 'awadiya be yuyudiya simiyami, ta yuyudi nidi 'atuwa mwata ma'awadi, ta 'ediyega tomota sigie'elouyaedi.

* 9:15: Et 8:7-12

20 *Ta tomota nidi maibo'adi, taudi nigeaya siesiesilae yage nidi to'umalidi 'ediyega, nigeaya sinuwanuwa'ebuni be 'aene 'idi 'ebe emisa kabokaboyao sida gutoyasedi, ta esi sigiyai pa'alidi ga sibwagobwago 'ediya. Yage nidi nadi-gega Taumudumudulele be welabanao, be wate yage nidi taudimo nimadiyega siguinuwedi, nadi-gega tokwaluiyao nate goula be siliba be kopa be gulewa be kaiwe be. 'Ebe emisa nidi getedi nigeaya sawesawediya be sidudune nai sienono nai silopili dadana.

21 Ta wate tomotai nidi getedi nigeaya sinuwanuwa'ebuni loemwawasa be nabwasuwa be loelata be 'ipwala 'ediyega, ta sa'i debadi 'ipa'ala.

10

Anilose 'ebweuna ma ina pwepwai

1 'Enega wate 'ebweu anilose waiwaina galewega 'iebuebusima ya'itena, ta pwanega 'ie'oama, ta ulele debana 'itoolo sakowasiyena, ta maninina 'ana 'ita 'atuwa sinala, ta wate 'aena sinamanamala 'atuwa kaiwe sabelulu.

2 Anilose nina nimanaya pwepwai nadigege gimibuki, ta gidalina, 'igiyaina ta neyaneyasina, 'enega 'iebusima ga 'ae 'ataina olaya 'iasaena, ta 'ae gegeumina bale'uya.

3 'Enega 'enana sinabwanega 'ibwau, 'ana nono nadigege laiyoni 'ibwaubwau. Ta ni'atu 'ina bwau 'igumwala ga wepalala 'adi yau sebeni 'ina ona sie'isena.

4 Wepalala nidi 'enadi yanonodi ga ni'atu be ya'etoladidi, ta galewega 'enana yanonona

* 9:20: Et 16:9, 11; Sam 135:15-17

'eguya 'igwae, “Wepalala 'enadi site sebeni 'unonodiya 'uda kwaiyedi, ta geya'abo 'u'eto'etoladidi.”

⁵ 'Enega anilose nina tauna ya'itenaya ola be bale'u 'ediya 'itootoolo, nima 'ataina 'igitu'eyena galewaya,

⁶ ga 'isawa tamatamana Yaubada 'ana esanega, tauna miyamiya atayana, ta wate tauna galewa ta yage maibo'adi solanaya, ta wate bale'u ta yage maibo'adi solanaya, ta wate ola be yage maibo'adi solanaya, 'adi tomweluluwa. Ta anilose nina 'igwae, “Ni'atu tuta 'iapwesama,

⁷ manuna 'abo anilose esebenina 'ina yoguli 'imu'ei, Yaubada 'ina nuwena kwaikwaiyidi maibo'adi 'ida losalonidi, to'ase nadigega 'ina topaisewao taudi palopitao lowa 'ediya 'isimanena.”

⁸ Ta 'enana nina galewega yagimi nononaya wate 'eguya 'ionaona, 'igwae, “'Utauya be pwepwai nina neyaneyasina anilose nina 'itootoolo olaya be bale'uya nimanega 'u'ewa.”

⁹ 'Enega yatauya ga anilose nina 'ena pwepwai nina yasidena. 'Enega pwepwai nina 'i'ebwa'egu ta 'ieonegu, 'igwae, “Bobo'ana, 'u'ewa be 'u'a'ani. Ta 'abo 'utonei, 'etamo 'ana dalele gamwamuya 'ulotoo, ta esi 'awamuya 'ana lotoona dibidibina, 'atuwa mu'awa.”

¹⁰ 'Enega pwepwai nina ya'ewena ga ya'enina, ta 'awaguya yalotoona dibidibina, 'atuwa nadigega mu'awa, ta ni'atu yatonena ga gamwaguya yalotoona dalele yaita.

¹¹ Ta wate 'eguya 'igwae, “'Ilobwenena be 'oyo Yaubada 'ina onao bodao be 'ebeloinao

be 'enanao be kiniyao manudi 'uda simana li-manedi.”

11

Yaubada 'ana tosimana nidi 'eluwa

¹ Muliyege 'etoguna 'ebweuna 'i'ebwa'egu 'atuwa 'ebe 'etopwapwa, ta 'enega 'ieonegu, 'igwae, “'Utoolo be Yaubada 'ina Anuwa Tabu ta 'ebe taliya wate 'u'etopwapwadi, be wate tob-wagobwagoyao solanaya 'usawadi.

²*Ta esi Anuwa Tabu mwaumwauna geya'abo 'u'eto'etopwapwa, manuna mwaumwauna nate 'owagao manudi, taudi nate nigeya me Yudia, be 'aediyege Yaubada 'ina 'asa nina sida giebaili nawalae potitu soladiya.

³ Ta tosimana 'eluwa yaetunedi, ma 'adi 'oama 'atuwa nadigege kwabulao 'adi 'oama, be Yaubada 'ina ona sida simane 'asiyata tuwelo analedi be sikisiti nidi soladiya.”

⁴*Tosimana 'eluwa nidi 'atuwa kaiwe olibe 'eluwa, ta wate 'atuwa mayale nidi 'eluwa sitooolo bale'u 'ana 'Inapwana matanaya.

⁵Ta 'eguma yaita 'itoo be 'ietalauwala tosimana nidi 'ediya, 'awe sabelulu 'awadiyege 'iapwesa be 'adi talauwala nina 'igieto'umaliye, be gete 'enega 'adi talauwalao siloemwawasidi.

⁶ Siteluwa gete ma idi loina, be tuta nidi Yaubada 'ina ona sisimasimana, 'usana galewega si'etobodedi. Wate ma idi loina wewelupwa 'ediya, be sida elala. Wate ma idi loina mwau be

* **11:2:** Lu 21:24; Et 13:5 * **11:4:** Sak 4:11, 14

'elouya manudi, be 'abo to tuta 'ena nuwanuwadi be mwau nidi siapwesama sida apwesa tuga.

7 *'Enega tosimana 'eluwa nidi 'idi simana tomota 'ediya 'igumwalaya, ga yobai 'ebweu gaula nina sinabwana 'enega 'iapwesama, ga 'ilosaiya tosimana nidi 'ediya, ta 'iewaiwai ga 'iloemwawasidi.

8 Ta kokowadi sida 'eno besobeso 'asa sinabwana solanaya. 'Asa nina lowa 'ida 'Inapwana 'ena sigiekeloseyena, ta 'asa nina 'ana kunuwadawada sieesena Sodoma, nai Itipita.

9 Tomota yauyaudi sida mai bodao be susuyao be 'enanao be 'ebeloinao 'ediyega, be 'enega kokowa nidi sida 'ita'itadi 'asiyata 'etoi ta tupwana 'ediya. Ta kokowao nidi 'adi sa'u'ali'ali si'etobodena.

10 Ta me bale'u sida gwausowala tosimana 'eluwa nidi 'idi mwawasa manuna, be sida gimasula, be oboboma sida 'ebwaya 'ebweuna 'ebweuna 'enaya, manuna palopita 'eluwa nidi 'elouya sinabwadi me bale'u 'ediya sime'edi.

11 Ta 'asiyata 'etoi be tupwana sigumwala, ga Yaubada yawasina 'ediya 'i'ebwaya, ga sitoolo, 'enega tomota yaudi si'itedi, ta simatauta sinabwana.

12 *'Enega palopita 'eluwa nidi 'enana galewega sinonona, 'ionaona 'ediya, 'igwae, "Watu'ema bada." 'Enega pwanega situ'etu'e, ta 'adi talauwalao nidi siduneduneyedi.

13 Tuta nina gote 'enaya mwani'ini'i sinabwana 'iapwesa, ga 'asa nina sinabwana 'ana weyala sanau 'ediyega 'ebweu sena 'iligeina, ga tomota

* 11:7: Et 13:1 * 11:12: 2 Kin 2:11

'adi yau sebeni tausani simwawasa mwani'ini'i nina 'enega. Ta tomota nidi taudi situpwa simatauta 'ai'aila, 'enega Yaubada nina galewaya situpuna 'ina waiwai manuna.

14 *Ta 'elouya 'eluwena ni'atu 'igumwala, ta 'etonina 'iabe 'iapwesa.

Yoguli esebenina 'imu'ena

15 *'Enega anilose esebenina 'ina yoguli 'imu'ena, ta galewega 'enadi sinabwana 'enega sigwaegwae, “To'etoseyana nina maTamana Yaubada ni'atu sietoloina bale'u 'ina 'ebeloinao maibo'adi 'ediya, ta geya'abo 'idi loina nina 'igumwagumwala.”

16 *Ta 'inapwanao nidi site tuweniti powa Yaubada matanaya simiyatowa 'idi 'ebemi esaesa 'ediya, taudi sibe'u sanamwa'uta ga 'enaya silo-tuputupu, sigwaegwae:

17 *“'Ima 'Inapwana Yaubada Toewaiwai sayo, 'oyo 'umiyami batuwa, be tuta lowa 'ediya 'umiyami, 'alokagutoki 'emuya, manuna 'imu waiwai sinabwana 'ugieapwesena, 'enega 'ue'ale be 'uda loina.

18 Taudi nige ya me Yudia sigamwasowala 'ai'aila, ta esi 'imu bwa'omatana 'ana tuta 'iapwesama be tomwawasao sitoolo be 'uloinedi, ta 'imu palopitao 'adi e'isa 'uda 'ebwa'edi, be 'imu tomota maibo'adi 'adi e'isa 'u'ebwa'edi, taudi sinasinabwadi be gidagidalidi 'ediya, manuna taudi sana 'amu to'amayabao. Ta esi bale'u 'ana togieto'umaliyao 'oyo 'uda gieto'umaliyedi.”

* 11:14: Et 9:12 * 11:15: 1 Ko 15:24-25; Et 19:6; Dan 7:13-14

* 11:16: Et 4:4, 9-10 * 11:17: Et 1:8, 20:11-13; 2 Ko 5:10

19 'Enega Yaubada 'ina Anuwa Tabu galewaya 'igigegenana, ga Dedewaga Tabu, Anuwa Tabu solanaya, ya'itena, ga Dedewaga nina solanaya 'ina onaupaupa 'ana buki 'imiyami. 'Enega namala, be 'enanao, be wepalala 'ina dudu, be mwani'ini'i, be 'usana pulipulidi ta pa'alidi, siap-wesama.

12

Waine be yobai mabulubulunao sebeni

1 'Enega galewaya 'ebe nuwaowana sinabwana 'iapwesa, nate waine 'ebweuna ta 'ana 'oama sinala nadigega, ga nawalae 'ena 'itootoolo, ta debana 'ana iyala kwadima tuwelo sisaesae.

2 Ta waine nina 'eu'euwanina ta 'i'elo'elouya ga 'ibwaubwau manuna 'iedadama.

3 Wate 'ebweu 'ebe nuwaowana galewaya 'iapwesa, nate yobai bweyabweyalina ta sinabwana, ta bulubulunao 'adi yau sebeni be kunnano 'adi yau sanau, ta bulubulunao 'ediya peyaula esaesa simiyami.

4 Ta yuyunega kwadima yaudi 'iunudi ga 'iuledi bale'uya. 'Eguma kwadima maibo'adi taweyalidi 'etoi sena 'ediya, 'ebweu sena 'ena 'iunu egumwalidi ta 'eluwa sena 'ediya situpwa. Ta yobai nina bweyabweyalina waine matanaya 'itootoolo, be 'abo 'ienatuna, gwama nina 'i'a'ani.

5 'Enega waine nina 'ienatuna ga gwama me'olotona, tauna 'aene sena maibo'adi 'adi toloina waiwaina, ta gwama nina Yaubada 'i'au'ewena tauna 'ina 'ebemi esaesa 'enaya.

6 Ta waine nina sena mwatui daita 'ena 'idena. Gote 'ena waine 'ina sena Yaubada 'igibubuna, be

'ena 'ida 'ita'i'isi 'asiyata 'ana dudula nadigega tuwelo analedi be sikisiti.

7 *'Enega galewaya saiya 'iapwesa. Saiya nina Maikeli ma ina aniloseyao be yobai nina bweyabweyalina ma ina aniloseyao ma'ediyaosilosalsaiya.

8 Ta yobai ma ina bodao nige ya kapekapeyana be siewaiwai Maikeli ma ina bodao 'ediya, ta 'enega yobai nina ma ina aniloseyao galewega sipa'idi ga siula mwa'utedi bale'uya.

9 *Yobai nina bweyabweyalina ta sinabwana, tauna gimimwata 'ana esana Seitani, 'atuwa Taumudumudulele, tauna bale'u 'ana tokabo. Tauna ma ina aniloseyao maibo'adi bale'uya siula mwa'utedi.

10 *Ta muliyega galewega 'enana sinabwana yanonona, 'igwae, "Gete tuga Yaubada 'ina waiwaiyega 'ida loineda, be 'i'etoseyeda. Ta wate 'ada To'etoseyana nina 'ida etoloina 'edayaya. Manuna tasidao 'adi toe'ewa, tauna lowa boiboiya be 'asiyataya Yaubada matanaya 'itootoolo ta 'ie'ewadi, ni'atu tauna galewega siula apwesena.

11 Ta tasidao nidi ona'ai'aila yawasidi sitagwalena be Keliso manuna simwamwawasa, 'enega Seitani nina ma'edi silosaiya ga taudi siewaiwai. Ta 'idi ewaiwai Lami lalanega, ta wate 'idi simana Lami manuna 'enega.

12 'Enega 'omi tomiya galewa maibo'ami wada gwausowala, ta sa'i 'omi bale'u be ola 'ana tomiyanao mwau sinabwana 'emiya, manuna Seitani ni'atu 'imwa'utawa 'emiya, ta ma ina

* 12:7: Yu 1:9 * 12:9: Nug 3:1; Et 20:2-3 * 12:10: Yob 1:9-11; Sak 3:1

gamwasowala, manuna 'imwalamwalatoni 'aene 'ina tuta kukupana tuga 'imiyami.”

¹³ Gote 'ena yobai nina bweyabweyalina 'inuwa sabwalena 'aene ni'atu bale'uya siula mwa'utena, 'enega 'ipa'ina waine nina, tauna gwama me'olotona 'ienatunena.

¹⁴ Ta waine nina magisubu sinabwana pape-nao Yaubada 'i'ebwa'ena, be 'enega 'itataeya 'ina sena mwatui daitaya, be gote 'ena Yaubada 'ida 'ita'i'isi yakwala 'etoi ta tupwana 'ediya, be geya'abo mwata nina 'igiyagiyai.

¹⁵ 'Enega mwata nina 'awanega bwasi 'isiwa apwesena 'atuwa muluwa waine nina mulinega, be 'enega 'ida doe.

¹⁶ Ta bale'u waine nina 'ilemena, manuna bale'u nina 'i'egegena ga bwasi maibo'ana 'itonena.

¹⁷⁻¹⁸ *'Enega yobai nina 'igamwasowala 'ai'aila waine nina 'ena, ga 'itauya ga waine nina 'ina susuyao 'ilosaiyedi, taudi nate Yaubada 'ina ona 'ana toematamatanao ta Yesu 'ana tosimanao.

'Enega yobai nina bweyabweyalina kaukauya 'itoolo baula.

13

Yobai 'eluwena

¹ *'Enega yadunedune ga 'ebweu wate yobai tauna olega 'itu'ema, kunanao 'adi yau sanau, ta bulubulunao 'adi yau sebeni, ta kunanao nidi maibo'adi ma 'adi peyaula esaesa, ta wate bulubulunao 'ediya esana to'umalina si'etoladidi.

* **12:17-18:** 1 Pi 5:8 * **13:1:** Et 17:3, 7, 12

² Ta yobai nina ya'itena 'ana 'ita 'atuwa sipu, ta sinabwana, ta 'aenao 'adi 'ita 'atuwa beya 'aedi, ta 'awana 'atuwa laiyoni 'awadi. Ta gimi yobai nina bweyabweyalina 'ina waiwai yobai nina olega 'i'ebwa'ena, ta wate 'ina 'ebemi esaesa be 'ina lolina sinabwana 'i'ebwa'ena.

³ Ta yobai nina olega bulubuluna 'ebweuna 'ana 'ita 'atuwa esiesilaena, ga ni'atu mwawasega 'ibobo'ana limana. Ga gote 'ena tomota maibo'adi nuwadi 'iowana 'ai'aila, ga yobai nina olega simuliyena.

⁴ Ta wate tomota yauyaudi gimi yobai 'enaya sibwagobwago, manuna ni'atu lolina 'i'ebwa'ena yobai nina olega 'ena. Ta wate yobai nina olega 'ena sibwagobwago, ga sigwae, “Nigeya 'ebweu yaita 'ina waiwai yobai gete nadigega, be 'enega 'ena 'ida losaiya.”

⁵ Ta yobai nina ni'atu tagwala 'ilobena be yage to'umali wawasaedi 'ida 'inamedi, ta wate ma ina lolina nawalae potitu 'ediya.

⁶ 'Enega yobai nina Yaubada 'i'awa to'umaliyena, ga 'ana esana be 'ina sena ta wate galewa 'ana tomiyanao 'i'awa to'umaliyedi.

⁷ *Ta wate tagwala 'ilobena be 'aene Yaubada 'ina tomotaiyao 'ida losaiyedi be 'ida ewaiwai, ta wate ma ina lolina bodao maibo'adi 'ediya, be susuyao be 'enanao maibo'adi 'ediya, be 'ebeloina maibo'adi 'ediya.

⁸ *Ta me bale'u yauyaudi ma'etamo 'ena sibwabwago, nate taudi 'abo nigeya 'adi esanao simiyami yawasi bukina solanaya, buki

* 13:7: Et 11:7 * 13:8: Et 3:5

nina Lami nina siloemwawasina 'ina buki, manuna buki gete solanaya taudi 'adi esanao lowaenei 'igimi 'etoladidi, 'enega muliyega bale'u 'imweluluina.

⁹ 'Enega 'abo 'omi yaita matenana 'ida nono,

¹⁰ *manuna

“'Abo yaita sigiyai, sida giyai tuga, ta wate yaita 'abo sisisiaya 'enega siloemwawasi, sida loemwawasa tuga.”

Ona gete 'enega Yaubada 'ina tomotaiyao sida toolopa'ala be sida etapewa waiwai.

¹¹ 'Enega wate 'ebweu yobai 'etonina ya'itena bale'uyega 'iapwesama, ta kunanao 'eluwa 'atuwa lami kunana, ta 'enana 'atuwa gimi yobai nina bweyabweyalina 'enana.

¹² Ta yobai olega 'ina waiwai maibo'ana yobai auwauna 'i'ebwa'ena be 'aene tauna 'ida lolina, ta yobai olega 'ida dunemo. 'Enega yobai nina auwauna me bale'u maibo'adi 'iloinedi, ga yobai olega 'ena sibwagobwago, tauna lowa 'iesilae ga 'ibobo'ana limana.

¹³ *Ta wate edeedede 'iguinuwedi, nadigega kaiwe sabeluluna 'iguinuwena, ga galewega 'ibe'uma bale'uya tomota matadiya.

¹⁴ Ta ni'atu tagwala 'ilobena be 'enega yobai nina olega matanaya edeedede nidi 'iguinuwedi, ga gote 'ena me bale'u maibo'adi 'ikaboedi. Ta 'ina kabo nidi 'ediya 'igwae, “Tokwalui 'ebweuna wabubu, be 'ana 'ita 'atuwa yobai nina sisi-saiyega 'iesilae, ga 'ibobo'ana limana.”

¹⁵ 'Enega sibubunaya ta yobai nina auwauna ma ina lolina, 'enega tokwalui nina yawasina

* **13:10:** Et 14:12 * **13:13:** Md 24:24

'i'ebwa'ena ga sawesawenaya 'iona, 'enega 'iloina 'aene 'abo tomota nigeya 'ena sibwagobwago, mwawasa sida loba.

¹⁶ Ta wate maibo'adi 'iloinedi, gidagidalidi be sinasinabwadi, toesaesao be gomabesoyao, ta wate 'inapwanao be topaisewao, be 'aene nima 'ataidiya nai debadiya 'ana we'iwe'iyaya sida sa'udi,

¹⁷ *ta 'ediya loina pa'alina 'isa'una, be taudi 'abo we'iwe'iyaya nina nigeya 'ediya, geya'abo wate sida egiegimwane, nai sigimwagimwane, 'ana laba yobai nina 'ana we'iwe'iyaya si'ewa bemi, nate 'ana esana nai 'ana numela.

¹⁸ Ta gete 'ana mwalatoi 'imiyami be 'abo yaita ma ina mwalatoi yobai nina 'ana numela 'ida sawa, nate 'ebweu tai 'ana numela, sikisi analedi be sikisiti sikisi (666).

14

To'etoseyana 'ina tomotaiyao 'idi wali

¹ *Ta yadunedune, ga lami ya'itena 'oya Sayoni debanaya 'itootoolo, ta wate tomota wani analedi be potipowa tausani ma'ena simiyami, taudi nate 'ana esana be wate Tamana 'ana esana debadiya si'etoladidi.

² *'Enega galewega 'enana 'ebweu yanonona 'atuwa bwasi daudauna, ta wate 'atuwa wepalala 'enana. Ta 'enana nina yanonona 'atuwa tomota ma idi 'ebe gwanegwane siguiguinuwa, 'adi nono bobo'ana.

* 13:17: Et 14:9-11 * 14:1: Et 3:12 * 14:2: Et 1:15

³ *Ta tomtai nidi 'ebemi esaesa matanaya sitoolo, be wate yobai nidi ata, ta wate 'inapwanao nidi, matadiya sitoolo, ga wali auwauna siwaliyena. Ta wali nina nigeya 'ebweu yaita sawesawenaya be 'imwalatoni, nate namo taudi boda nidi wani analedi be potipowa tausani sawesawediya, taudi me bale'u, ta Yaubada 'igimwanedi ga 'i'etoseyedi.

⁴ *Ta taudi tai nidi getedi nigeya siloeloegesi iine ma'ediyao, manuna taudi nuwenuwe bo-ladi tuga, ta esi Lami simuliya 'ai'ailina, 'abo mwa'o nai 'itatauya. Taudi ni'atu Yaubada 'igimi sa'ugagidi tomota 'ediyega, nate Yaubada be Lami 'idi gimisesoi.

⁵ Taudi nigeya 'ebweu wate kabo 'ediya, ta nigeya 'ebweu wate 'idi to'umalinamo.

Anilose 'etoi 'idi ale

⁶ 'Enega wate 'ebweu anilose ya'itena etanega 'itaetaeya, ta tetela bobo'ana ta miyamiya atayana 'ime'ena be 'ida simana me bale'u yauyaudi 'ediya, nate 'ebeloinao be susu be boda 'ebweuna 'ebweuna 'enaya.

⁷ Ta anilose nina 'enana sinabwanega 'igwae, “Yaubada 'ena wada 'amayaba be wada lo-tuputupu, manuna 'ina tuta bwa'omatana ni'atu 'iapwesama, 'enega tauna galewa be bale'u be ola ta wate bwasi daudaudi 'adi tomweluluwa matanaya wa'aetulasa be wabwagobwago.”

⁸ *Ta anilose 'eluwena 'imuliyena ga 'ibwau, 'igwae,

* 14:3: Et 7:4 * 14:4: Ye 1:18 * 14:8: Et 18:2-3

“'Asa sinabwana Babiloni ni'atu 'ibe'u saba. 'Asa nina 'ina bubunega boda yauyaudi 'ienumedi, bubuna nina nate bwala 'ana yala bubuna to'umalina manuna.”

⁹*Anilose 'eluwa nidi mulidiyega 'ebweu wate 'imuliyedima, ga anilose nina tauna wate 'ibwau, 'igwae,

“'Abo yaisigedi yobai nina be 'ina tokwalui 'ediya sibwagobwago, ta 'adi we'iwe'iyaya de-badiya nai nimadiya,

¹⁰taudi Yaubada 'ina oine waiwaina 'enega sinunuma, ta oine nina nate Yaubada 'ina gamwasowala 'ai'aila ni'atu 'isiwena gamwasowala keigana 'enaya. Ta wate

kaiwe yaiyai be gulewa yaiyaidi tomota nidi bwaladiya sida lotoona, Yaubada 'ina aniloseyao be Lami matadiya.

¹¹Ta kaiwe nina 'asuna 'itu'etu'e ataya, ta nigeya 'ina 'ebe gumwalamo. Ta tomota nidi taudi yobai nina ma ina tokwalui 'adi tobwagobwagoyao, ta 'ana esana dayadayagina 'ana to'ewao, taudi 'idi 'elouya nigeya 'ida gumwala 'asiyata nai boiboi 'ediya.”

¹²*Ona gete 'enega Yaubada 'ina tomotaiyao sida 'alama'i'ita, taudi 'ina lolina 'ana toematamatanao ta Yesu 'ana toemisao.

¹³*'Enega galewega 'enana yanonona 'igwae, “Gete 'u'etoladi 'aene taudi 'ida 'Inapwana 'ana toemisao, 'abo ma'etamo simwamwawasa, sida gwausowala tuga.”

* **14:9:** Et 13:11-17, 19:20, 20:10, 15, 21:8

* **14:12:** Et 13:10

* **14:13:** Ib 4:10

Ta Yaluyaluwa Tabuna wate 'igwae, “Ona'ai'aila, sida gwausowala, manuna sida eyawai'ata 'idi gwaunuwa 'enega, be 'ana e'isa sida loba.”

Bale'u 'ana sesoi

14 *'Enega yadunedune ga pwana wakewakekena ya'itena, ta pwana nina 'enaya 'ebweu 'atuwa tai ya'itena 'imiyatowa, ta debanaya 'ana peyaula esaesa goula, ta nimanaya ma ina naipi mamatana bwagebwagetona.

15 *Ta 'ebweu wate anilose Anuwa Tabuyega 'iapwesama, ta wate 'ibwautu'e 'Inapwana nina pwana debanaya ma ina naipi 'enaya, 'igwae, “'Imu naipiyega 'uda sesoi, manuna bale'uya tuta sesoi ni'atu 'iapwesa, ta ni'atu masula 'imatuwa.”

16 Ta 'enega tai nina pwana debanaya 'ina naipi 'italaena ga bale'u 'ina sesoi 'iegogonedi.

17 Ta 'ebweu wate anilose Anuwa Tabu galewaya 'enega 'iapwesama, tauna wate naipi mamatana nimanaya.

18 'Enega 'ebweu wate anilose 'ebe taliya 'enega 'imai, tauna 'awe 'ala'alata 'ana toloina, ga 'enana sinabwanega 'ibwau anilose nina ma ina naipi 'enaya, 'igwae, “'Imu naipiyega 'uda tala be oine uwanao bale'uya 'usesonidi, manuna ni'atu sibweyalidi.”

19 *'Enega anilose nina 'ina naipiyega oine uwadi bale'uya 'i'upwedi, ta oine nidi 'ebeida

* 14:14: Et 1:13 * 14:15: Md 13:36-40 * 14:19: Et 19:15

sinabwana solanaya 'iuledi. 'Ebeida nina nate Yaubada 'ina gamwasowala.

²⁰ Ta oine nidi maibo'adi 'iidedi, 'ebeida 'enaya, nate 'asa sinabwana 'etaulunaya, ga lala 'idaudau 'ebeida nina solanega, 'atuwa muluwa 'ana dudula tu analedi kilomita nadigega, ta 'ina ni'u 'ana tu'e nadigega bale'uyega be osi tootoolona 'otona 'enaya.

15

Edeedede to'umalidi

¹*'Enega 'ebweu wate 'ebe nuwaowana sinabwana galewaya ya'itena, nate anilose sebeni, ma idi edeedede to'umalidi 'adi yau sebeni. Ta mwau nidi sebeni nate Yaubada 'ina gamwasowala 'ana 'ebe losalowa.

² Ta wate ya'itena 'atuwa ola 'ina siwalowa ta wate sabeluluna, ta ola nina tupitupinaya boda sitootoolo, taudi ni'atu siewaiwai yobai to'umalina be 'ina tokwalui be wate 'ana esana 'ana numela 'ediyega. Ta boda nidi nimadiya 'ebe gwanegwaneyao Yaubada 'enega,

³*ga maibo'adi Mosese walina siwaliwaliye, tauna Yaubada 'ina toguinuwa, ta wate Lami walina siwaliwaliye, sigwae,

"'Inapwana Yaubada Toewaiwai sayo, 'imu guinuwao sinabwadi ta 'ebe nuwaowanao, ta 'imu bubuna maibo'ana bobo'adi ta palupaludi, ta wate 'ebeloina maibo'adi 'uloiloinedi.

⁴ "'Inapwana ye, tomota maibo'adi sida 'amayabeyo ta sida 'awa eseeseyo, manuna

* 15:1: Et 15:6-7 * 15:3: 2 Loi 32:3-4; Et 16:7

tebweuyo 'esaseyo, 'enega me bale'u maibo'adi sida mai be matamuya sibwagobwago, manuna tomota maibo'adi 'imu loinao palupaludi ni'atu si'itedi.”

⁵ *'Enega yadunedune ga ya'itena galewaya Yaubada 'ina anuwa 'i'egegena, anuwa nina solanaya 'ina onaupaupa 'eto'etoladina 'imiyami.

⁶ Ga Anuwa Tabu nina 'enega anilose sebeni siapwesama ta 'elouyao sebeni nimadiya. Anilose nidi 'adi 'oamao wakewakekedi ta 'esasedi, ta 'adi diyapwata goula lumalumadiya simiyami.

⁷ 'Enega yobai nidi ata 'ediyega 'ebweuna yobai keiga goula sebeni 'i'ewedi, ga anilose nidi sebeni 'i'ebwa'edi, ta keiga nidi soladiya Yaubada miyamiya atayana 'ina gamwasowala 'enega 'iloemaedi.

⁸ Gote 'ena Anuwa Tabu solana 'imaa Yaubada Toewaiwai sana 'ina esaesa 'enega, 'ana 'ita 'atuwa bwawa nadigega, ta nigeya 'ebweu yaita sawesawenaya be Anuwa Tabu 'ena 'ilulugu, 'ana laba anilose nidi sebeni 'idi guinuwa mwayuao sebeni sida losalonidi.

16

Yaubada 'ina gamwasowala keiganao sebeni

¹ *Ta Anuwa Tabu solanega 'ebweu 'enana sin-abwana yanonona, 'ionaona anilose nidi sebeni 'ediya, 'igwae, “Watatauya bale'uya be Yaubada

* 15:5: Ib 9:3 * 16:1: Et 16:17; Sep 3:8

'ina gamwasowala keiganao sebeni wada si-wadi.”

² *'Enega anilose nuganuganina 'itauya ga 'ina keiga bale'uya 'isiwena, ga bonu to'umali 'ai'ailidi ta uyauyadi siapwesa taudi yobai nina 'ina tokwalui 'ana tobwagobwagoyao 'ediya, taudi nate yobai nina 'ana we'iweliyaya 'ediya 'imiyami.

³ *Ta anilose 'eluwena wate 'ina keiga 'i'ewena ga olaya 'isiwena, ga ola nina maibo'ana 'ielala, 'ana 'ita 'atuwa tomwawasa 'ebweu lalana. 'Enega yage maibo'adi mayawasidi ni'uya simwawasa.

⁴ Ga anilose 'etonina wate 'ina keiga 'i'ewena ga bwasi daudaudi be wewelupwa 'ediya 'isiwena, ga wate sielala.

⁵ 'Enega anilose nina tauna bwasi 'ana toloina 'enana yanonona, 'igwae,

“Yaubada ye, 'oyo tuta lowa ta tuta gete 'ediya 'umiyamiya, ta wate palupaluyo ta 'esaseyo. 'Imu loina gete palupalu wawasae, manuna tomota nidi to'umalidi,

⁶ *ga Yaubada 'ina tomotaiyao be wate 'ina palopitao siunudi ga laladi sigiedauna. 'Enega 'adi e'isa ni'atu 'u'ebwa'edi be 'aene lala sida numa, ga e'isa nina nate 'ilobwene 'ai'ailidi.”

⁷ *Ta 'enana 'ebweuna wate yanonona 'ebe taliya 'enega, 'igwae, “'Inapwana ye, 'oyo Yaubada Toewaiwai sayo, 'imu loina gete bobo'adi ta palupaludi.”

* **16:2:** Sia 9:10; Et 13:11-17
17:6, 18:24

* **16:3:** Sia 7:17-21

* **16:6:** Et

* **16:7:** Et 19:2

8 'Enega anilose eatana 'ina keiga 'i'ewena ga sinala 'ena 'isiwena, ga sinala 'ina waiwai 'iloeposeyanena ga sawesawenaya be tomota 'i'alasidi.

9 *Ga ni'atu yaiyai nina sinabwana tomota 'i'alasidi, 'enega Yaubada si'awa to'umaliyena, manuna tauna 'ina loinega ga mwau nidi siapwesama. Ta tuwa tuga, nigeaya sinuwanuwa 'ebuni be 'aene Yaubada sida tupu.

10 *'Enega anilose enimana wate 'ina keiga 'isiwena yobai nina bweyabweyalina 'ina 'ebemi esaesa 'ena, ga 'ina 'ebeloina maibo'ana 'iguguyoi. Ga tomota uya nina 'enega siesala'i'ita.

11 Ta Yaubada galewaya si'awa to'umaliyena, bonu nidi uyauyadi manudi, ta nigeaya sa'i sida nuwa'ebuni 'idi guinuwa to'umalidi 'ediyega.

12 'Enega anilose esikisina 'ina keiga 'i'ewena ga bwasi sinabwana 'ana esana Yupeletisi 'ena 'isiwena, ga bwasi nina maibo'ana 'iyapasa, be 'enega 'aina kiniyao bolimana 'enega sida abalama.

13 Ta yaluyaluwa bi'i 'etoi, 'adi 'ita 'atuwa kwekwe, ya'itedi siapweapwesama yobai nina bweyabweyalina 'awanega, be wate yobai nina olega ta wate 'ina palopita kabokabo nina 'awadiyega.

14 *Yaluyaluwa 'etoi nidi nate Taumudumudulele na 'ali'eiyao, taudi 'ebe nuwaowanao siguinuwedi, ga taudi getedi sitauya ga kiniyao bale'u maibo'ana 'enaya, 'aene 'idi bodao sida egogonedima be taudimo 'ediya sida losaiya, nate

* 16:9: Et 9:20-21 * 16:10: Sia 10:22 * 16:14: 1 Ti 4:1; Et 19:19

Yaubada Toewaiwai sana 'ina 'asiyata 'ebe losa-
lowa 'enaya.

15 *¹⁵“Wada enono 'ai'aila, manuna 'etamo 'igu
mai 'atuwa to'ipwala 'idi mai nadigega, ta 'abo
yaita 'oyo 'ulomata'i'ita 'ai'aila be 'amu 'oama
'u'ita'i'isi, 'uda gwausowala, manuna geya'abo
ma imu omayamaya tomota gamwagamwani-
diya bubugewa manuna.”

16 'Enega yaluyaluwa nidi kiniyao ma idi bodao
siegogonedima 'ebweu esena, 'ena Ibeliuyega
sigwae “Amagedoni”, 'enaya.

17 *¹⁷Ta anilose esebenina wate 'ina keiga
'i'ewena ga mwatui daita etanaya 'isiwena, ga
'ebemi esaesa Anuwa Tabu solanega 'ebweu
'enana sinabwana 'iapwesa, 'igwae, “Ni'atu.”

18 *¹⁸Ga gote 'ena namala be dudu be wepalala
be wate mwani'ini'i sinabwadi siapwesa.
Lowaenei ga batuwa tomota 'idi tuta 'ena, nigeya
'ebweu mwani'ini'i 'ana sinabwa gote nadigega
'iapweapwesa'esa. Ta gete ona'ai'aila to'umali
wawasae.

19 *¹⁹'Enega 'asa sinabwana nina 'ieweyalina,
ga 'ana weyalao 'etoi siapwesa. Ga sena
maibo'ana 'ediya mwani'ini'i nina 'idi 'asao
'igieto'umaliyedi, ta 'asa sinabwana 'ana esana
Babiloni 'ina to'umalina Yaubada 'inuwa'i'isina,
ga 'ina keiga 'enega oine 'ienumena, ta oine nina
nate 'ina gamwasowala sinabwana oinena.

20 Ta wate saluyao be 'oya maibo'adi sisawala,
ga nigeya wate sawesawenaya be taloba limadi.

* **16:15:** 1 Te 5:2; Et 3:3; Lu 12:37-40 * **16:17:** Et 16:1 * **16:18:**
Et 8:5 * **16:19:** Et 14:8-10

21 *Ta wate 'usana sinabwadi ta pulipulidi, nadigega gulewa sinabwadi galewega sisagusaguma tomota 'ediya. 'Enega tomota nidi Yaubada si'awa to'umaliyena 'usana nina to'umali wawasae manuna.

17

Waine tosogala diidiga

¹ 'Enega anilose nidi sebeni ma idi keiga sebeni Yaubada 'i'ebwa'ediya, 'ebweuna 'ediyega 'imai ga 'ieonegu, 'igwae, "Umai be yada e'itayo Yaubada 'ina bwa'omatana tosogala 'ai'aila mewainena 'enaya, ta tosogala nina 'ana mwalatoi nate 'asa sinabwana bwasi yauyaudi tupitupidiya si'abina.

² *Ta bale'u 'ana kiniyao loelata 'ena siewaiwai tosogala nina ma'ediya, ga 'enega me bale'u yaudi loelata bubunina sinumena ga siekaba-leya."

³ *Ga Yaluyaluwa Tabuna 'enega yalotoogu 'atuwa anilose nina 'i'au'ewegu sena mwa-tui daitaya, ga waine 'ebweuna ya'itena yobai bweyabweyalina 'igeluna, ta yobai nina bwalana maibo'ana 'enaya esana to'umalidi si'etoladidi, ta bulubuluna 'adi yau sebeni, be kunanao 'adi yau sanau.

⁴ Ta waine nina 'ana 'oama 'ina bweyabweyala 'atuwa toesaesao 'adi 'oama, ta 'ana iyaiyalao goula be gulewa esaesadi be pakuyao, ta ni-manaya keiga goula 'igiyaina, ni'atu 'iloemaena bubuna to'umalina 'enega, loelata manuna.

* 16:21: Sia 9:24; Et 16:9, 11 * 17:2: Et 18:3 * 17:3: Et 13:1

5 Ta debanaya 'ana esana si'etoladina, 'ana kunuwadawada, 'igwae,

“Babiloni sinabwana, nate tosogalao be toloe-lata gadiluluyao sinadiya.”

6 *Ta waine nina ya'itena, ni'atu Yaubada 'ina tomotaiyao be Yesu 'ana tosimanao laladi 'inumena, ga 'enega 'iekabaleya, ga nuwagu 'iowana waine nina 'ana 'ita manuna.

7 Ta 'enega anilose 'ieonegu, 'igwae, “Geya'abo nuwayo 'iowaowana. Yada li'ami 'emuya to'ase waine nina ta yobai nina 'igelunaya, tauna bu-lubuluna sebeni be kunanao sanau, 'adi mwala-toi.

8 *Yobai nina 'u'itena lowa mayawasina ta ni'atu 'imwawasa, be ma'etamo 'iapwesama gaula nina sinabwana 'enega be 'itatauya, be 'enega sigieto'umali 'ai'aali. Ta tomota me bale'u, yaisigedi taudi 'adi esana Yaubada nigeya 'i'eto'etoladidi yawasi bukina solanaya, tuta nina bale'u 'ana mweluluwa'unu 'enaya, taudi yobai nina 'etamo sida 'ita be nuwadi 'iowana, manuna lowa mayawasina ta gete tugai ni'atu 'imwawasa, ta ma'etamo 'iapwesa limanama.

9 “'Abo sinasinapu 'emuya, 'uda mwalatoni 'aene bulubulu nidi sebeni nate 'oya 'adi yau sebeni, 'oya nidi 'ediya waine nina 'imiyatowa, ta 'ana mwalatoi wate kinyao site sebeni,

10 ta nima 'ediyega ni'atu sibe'u, ga 'ebweuna 'etamo 'iloiloina, ta 'ebweuna ma'etamo 'ida ap-wesa be 'ina tuta kukupana namo 'ida miyami.

11 Ta kinyao nidi sebeni, 'ebweu wate kini ma'edi, 'idi boda solanaya, tauna yobai nina

* 17:6: Et 18:24 * 17:8: Et 13:8

lowa mayawasina ta yawasina 'igumwala, be ma'etamo 'itatauya be 'aene sida gieto'umali 'ai'aali.

12 “Ta kuna nidi sanau 'u'itediya, nate kini 'adi yau sanau, taudi nigeaya sie'ae'ale be siloina, ta ma'etamo sida loina tuta kukupana namo 'enaya, yobai nina ma'ediya.

13 “Taudi site sanau nidi 'idi nuwanuwa leleleya, nuwanuwadi be 'idi waiwai ta 'idi loina sida tagwaledi yobai nina 'enaya.

14 *Be 'enega Lami 'enaya sida losaiya, ta Lami nina 'ida ewaiwai sinedi, manuna tauna 'inapwano 'idi 'inapwana, ta kiniyao 'idi kini, ta wate taudi 'ina esinuwega 'ibwauyedima, taudi 'ana tomuliya 'ai'ailao ma'ena.”

15 'Enega anilose 'eguya wate 'iona, “Bwasi nidi ni'atu 'u'itediya, ta 'ediya waine tosogala nina 'imiyatowa, 'adi mwalatoiyao nate bodao be pwaluyao be susuyao be 'enanao.

16 *Ta kuna sanau be yobai nina 'u'itedi taudi ma'etamo tosogala sietalauwale, be 'ina gwegweyao maibo'adi si'ewadi be kakaena 'ida miyami, be wate esiyona si'a'ani, ta lulunao kaiweyega sigabu.

17 Manuna Yaubada ni'atu 'atediya 'ienuwa sa'uyedi be 'ina nuwanuwa sida guinuwe, nate 'idi guinuwa leleleya be 'idi waiwai ta 'idi loina yobai nina si'ebwa'ena, be tauna 'ida loina 'ana laba Yaubada 'ina onao nidi 'iguinuwedi.

18 “Ta waine nina 'u'itena, tauna 'asa sinabwana, ta 'iloiloina bale'u 'ana kiniyao maibo'adi

* 17:14: Et 19:11-16, 19-20 * 17:16: Et 18:8

'ediya.”

18

'Asa Babiloni 'ina be'u

¹ Ta wate 'ebweu anilose ya'itena galewega 'imwa'umwa'utama, tauna ma ina lolina sinabwana, ta wate 'ina maedanega bale'u maibo'ana 'ituyayalina,

² ga 'enana sinabwanega 'ibwau, “'Asa sinabwana nina Babiloni ni'atu 'ibe'u saba, ga tonitonibwa'a ta yaluyaluwa bi'iyao ta wate manuwa to'umalidi be gadiluludi sie'asaena.

³ Manuna Babiloni 'ina oinega boda yauyaudi 'ienumedi, oine nina nate loelata to'umalina. Tauna 'atuwa tosogala. 'Enega bale'u 'ana kiniyao ma'edi siloegesi, ta 'ina loegesi nidi 'ediyega toeusanao 'idi esaesa sinabwana silobaloba.”

⁴ *'Enega galewega wate 'ebweu 'enana yanonona, 'igwae, “'Igu tomotaiyao 'asa nate solanega waapwesama, 'abona nai 'ina to'umalina 'emiya 'iabala be 'ana e'isa to'umalina waloba.

⁵ Manuna 'ina to'umalina 'ana sinabwa 'atuwa nadigega galewa 'ina tu'e, ta 'ina bubuna to'umalidi nidi getedi manudi Yaubada 'inuwanuwa be 'aene 'ida e'isa.”

⁶ *Ta wate anilose nina 'igwae, “'Asa gote 'uda e'isa, nadigega tuga to'ase 'ina guinuwa, be 'uda e'isa maluwa. Be wate tauna 'ina oine to'umalina maluwa 'u'ebwa'e, be tauna 'inuma.

* 18:4: 2 Ko 6:17 * 18:6: 2 Te 1:6

7 Ta wate 'ina ona gagasa be 'ina sogala 'adi e'isa 'uda 'ebwa'e, uya be dedoi, manuna taunamo 'ena 'igwae, 'Abo'agu kuwini, nigeaya wate kwabula 'ina sena 'ena yamiyami, ta wate geya'abo dedoi yalobaloba.'

8 *'Enega 'asiyata 'ebweu 'ena mwau nidi getedi 'enaya sida apwesa, nate le'oasa be dedoi be botana, be wate kaiwe sabelulu 'ida 'alasi. Manuna 'Inapwana tauna Yaubada Toewaiwai sana waine nina 'ana e'isa 'ida 'ebwa'e."

9 *'Ta bale'u 'ana kiniyao, taudi waine nina ma'ediya siloyaweya ga simiya sogalaya, taudi wate 'asa nina manuna sidonaona, be sidedo 'abo 'asa 'i'ala'alasi, ta 'asuna si'ita.

10 Ta ma idi matauta 'ina 'elouya manuna, 'enega 'edasolaya sitoolo ta sigwae, "Oioi, oioi, 'asa sinabwana ta waiwaina Babiloni ni'atu 'ana lina 'iloba maninina."

11 Ta wate bale'uya toeusanao ma idi nuwamwau ga 'asa nina manuna sidedoi, manuna nigeaya sa'i 'ebweu wate yaita be 'idi gwegwe nidi 'ida gimwanedi.

12 'Idi gwegwe nidi nate nadigega goula, be siliba, be gulewa esaesa, be paku, be 'oama wakewakekedi, be 'oama esaesa yomwayomwalandi, be kaiwe maimaidi, be dona sinabwadi, be kaiwe bobo'adi nadigega gai, be kopa kainumu, be gulewa wakewakekedi,

13 be 'ane, be mwadi, be gala'u, be bunama, be gweda bobo'adi, be oine, be bunama olibe, be witi, be bulumakau, be sipi, be osi, be wagalisilisi,

* 18:8: Et 11:17-18 * 18:9: Et 19:2-3

ta wate tomota mayawasidi be mayaluyaluwadi sida egimwaneyedi be 'aene 'idi topaisewao.

¹⁴ 'Enega toeusanao nidi sida ona 'asa nina 'enaya be sida gwae, “Yage nidi bobo'adi nuwanuwayo ni'atu sisawala, ta wate 'imu esaesa be 'amu tupu maibo'ana 'igumwala, ta geya'abo wate 'ulobaloba limadi.”

¹⁵ Ta toeusanao, taudi 'idi esaesa sinabwadi 'asa nina 'enega silobenaya, sida tooo 'edasolaya, manuna 'asa nina 'ina 'elouya si'itena ga simatauta, ga ma idi 'ateuyauya sidedoi,

¹⁶ sigwae, “Oioi, oioi, 'asa gote sinabwana lowa 'ieiyala kaleko esaesa, be 'oama wakewakekedi be bweyabwewalidi, be goula, be gulewa esaesa, be paku 'ediyega,

¹⁷ ga tuta gidalina namo 'ena ga 'ina esaesa nidi ni'atu sisawala.”

Ta wate taudi toniwaga, be 'idi to'adau maibo'adi, be bwagabwaga 'ana topaisewao yauyaudi, 'edasolega sida tooo,

¹⁸ ta 'asa nina 'asuna sida 'ita be sida bwau, “Lowa nigeya 'ebweu 'asa 'ana 'ita nadigega 'asa gete sinabwana, ta gete tuga mwa'adega?”

¹⁹ 'Enega taudi debadi sida kwausidi be sidedoi sinabwana, sigwae, “Oioi, oioi, 'asa gote sinabwana 'enega to'adauyao 'idi esaesa silobediya, ta tuta kukupana namo 'enaya esaesa maibo'ana ni'atu 'isawala.

²⁰ * “Wada gwausowala galewaya 'omi Yaubada 'ina tomotaiyao, be wate palopitao, be 'ana tosi-manao ma'emiyao wada gwausowala, manuna

* **18:20:** Et 19:1-2

lowa 'imi 'elouya 'asa nina 'enega walobena, ta gete tuga Yaubada sa'i 'elouya 'enega 'ie'isedi.”

²¹ 'Enega 'ebweu anilose toewaiwai gulewa sinabwa wawasae 'igilagasina ga olaya 'iula mwa'utena, 'igwae, “'Asa nina sinabwana Babiloni 'ibebe'u gulewa gete nadigega, be geya'abo wate 'itenamo.

²² “'Enega 'asa nina 'ina gwausowala 'igugumwala, be geya'abo 'ebweu wate 'ebe gwanegwane 'ana unuwa, nai yoguli 'ana mu'e, siapweapwesa.

“Ta wate paisewa 'adi tosinapuyao geya'abo wate simiyami, ta wate sabutu 'ana nono 'igugumwala 'enaya.

²³ “'Enega mayale 'idi maedana 'enaya geya'abo siapweapwesa. Ta wate geya'abo toaiyao 'enadi 'asa nina 'enega sinoono.

“Ona'ai'aila, bale'u maibo'ana 'enega 'asa nina 'ana toesaesao siloetana wawasae, ga 'idi nabwasuwa 'ediyega mali sena tomoteninao sikaboedi.

²⁴ “Ta wate lowa tomota yaudi nadigega palopitao be Yaubada 'ina tomotaiyao, siloemwawasidi 'asa nina 'enaya.”

19

¹ Ga muliyega galala sinabwana galewega yanonona 'atuwa pwalu sinabwana 'enadi, sigwaegwae,

“Yaubada tada tupui, tauna To'etoseyana ta Toesaesa ta Toewaiwai sana.

² *Ta 'ina laina maibo'ana palupaluna ta bobo'ana, manuna tosogala diidiga nina 'ina

* 19:2: Et 6:10

sogalega bale'u maibo'ana 'igie to'umaliyenaya, ni'atu 'ana e'isa 'ilobena. Ta wate 'asa nina 'ena Yaubada 'ina tomotaiyao siloemwawasidi, 'enega 'igieto'umaliyena.”

³ *Ta wate sibwau, sigwae, “Yaubada tada tupui, manuna 'asa nina sinabwana 'i'ala'alasi, ta 'asuna tuta maibo'ana 'itu'etu'e.”

⁴ *'Enega 'inapwanao nidi site tuweniti powa be wate yobai nidi site ata sibe'u sanamwa'uta tauna Yaubada nina 'ebemi esaesa 'ena 'imiyatowa matanaya, ga 'ena sigwae, “Nadigega. 'Atupuyo!”

Lami nina 'ina ai sagalina

⁵ 'Enega 'ebemi esaesa nina 'enega 'ebweu 'enana 'imai ga 'igwae,

“'Omi Yaubada 'ina toguinuwao be 'ana to'amayabao, gidalimi be sinabwami, wada lotuputupu 'enaya.”

⁶ *Ta wate yanonona 'atuwa boda sinabwana 'enadi, ta wate 'atuwa bwasi daudauna 'enana, ta wate 'atuwa wepalala 'enana, sigwaegwae,

“Yaubada wada tupui, manuna tauna 'ida 'Inapwana Toewaiwai sana, ga ni'atu 'ietoloina.

⁷ *Tada gwausowala be tada uyawana 'ai'aila ta wate tada 'awabobo'ane, Lami 'ina ai manuna, ta mwanena ni'atu 'ieiyalina 'idi ai manuna,

⁸ *ta waine nina ni'atu 'ana 'oama wake-wakekena ta 'esasena Yaubada 'i'ebwa'ena.”

Ta 'oama nina 'ana mwalatoi nate Yaubada 'ina tomotaiyao 'idi bubuna palupaluna.

* **19:3:** Et 14:11 * **19:4:** Et 4:9-11 * **19:6:** Et 11:15-18, 14:2-3

* **19:7:** Et 21:2, 9; Ep 5:32 * **19:8:** Ais 61:10

9 *¹Enega anilose nina 'eguya 'igwae, “Ona gete 'uda 'etoladi 'aene ‘Yaisigedi 'omi Yaubada 'ibwauyemi Lami nina 'ina ai sagalina 'enaya, wada gwausowala.’ ”

Ta wate anilose nina 'iona limana, ta 'igwae, “Gete Yaubada 'ina ona 'ai'aila.”

10 *²Ta 'aenaya yabe'u sanamwa'uta ga yab-wagobwago 'enaya, ta 'enega 'igwae, “Geya'abo nadigega. 'Abo'agu tuga Yesu 'ina toguinuwa, 'oyo nadigega, ta wate nadigega tasimwao taudi Yesu 'ana tosimanao, Yaubada esi 'ena 'uda bwagobwago.” Manuna Yesu 'ana tosimanao 'adi lotoona nadigega palopitao 'adi lotoona Yaubada yaluyaluwana 'enega.

Osi wakewakekena be 'ana togelu

11 Ta galewa ya'itena 'i'egegena, ta 'enaya osi wakewakekena, ta 'ana togelu nina sieesena Tog-waunuwa palupaluna. Ga 'ina loina palupaluna 'enega 'ibwa'omatana, ta wate 'ilosalosaiya.

12 *³Ta matana 'adi 'ita 'atuwa kaiwe sabesabeluluna, ta debanaya 'ana peyaula esaesao yaudi simiyami. Ta wate 'ana esana si'etoladina nigeaya sawesawenaya be yaita 'imwalatoni. Taunamo tuga 'imwalamwalatoni.

13 *⁴Ta 'ana 'oama nina 'i'otenaya, lala 'enega 'iepwasena, ta 'ana esana sieesena, sigwae, “Yaubada 'ina Ona.”

14 Ta galewa 'ana tolosaiyao 'idi osi wate wake-wakekedi sigeludi, ga simuliyena, ma 'adi 'oama wakewakekedi, ta 'esasedi.

* 19:9: Lu 14:15 * 19:10: Et 22:8-9 * 19:12: Et 1:14 * 19:13: Yo 1:1, 14

15 *Ta 'idi toanugana nina 'awanega sisisaiya mamatana 'iapweapwesa, tauna 'etamo sisisaiya nina 'enega sena yauyaudi 'iewaiwai sinedi be 'ediya 'ida lina pa'ala, be wate oine 'ebeida 'ena 'ida idadi, nate Yaubada Toewaiwai sana 'ina gamwasowala sinabwana.

16 *Ta 'ana 'oama 'ena be wate 'aenaya 'ana esana si'etoladina, sigwae, “Tai gete toloinao 'idi toloina, ta wate 'inapwanao 'idi 'inapwana.”

17 'Enega 'ebweu anilose ya'itena sinala 'ena 'itootoolo ga 'ibwau manuwao maibo'adi mwatuiya sitaetaeya 'ediya, 'igwae, “Wadelima Yaubada 'ina sagali sinabwana 'enaya,

18 be 'enega wa'a'a 'inapwanao esiyodi, be saiya 'adi toanuganao esiyodi, be tolosaiyao esiyodi, ta wate osiyao be 'adi togeluyao esiyodi, be wate tomota yauyaudi esiyodi, taudi 'inapwanao be 'idi toguinuwao wate, sinabwadi be gidalidi.”

19 *'Enega yobai nina olega 'imai, ta wate bale'u 'ana 'inapwanao ma idi tolosaiyao, ya'itedi siegogona sabi losaiya osi 'ana togelu nina ma ina tolosaiyao 'ediya.

20 *Gote 'ena yobai nina ma ina palopita kabokabo sigiyaidi, ga mayawasidi siuledi yayyai sinabwana solanaya. Palopita kabokabo nina tauna lowa 'ina guinuwa waiwaidi 'iguinuwedi yobai nina matanaya ga 'ediyega tomota 'ikaboediya, taudi yobai nina 'ana we'iwe'iyaya 'ediya 'imiyami, ta 'ina tokwalui nina 'ana tobwagobwagoyao.

* 19:15: Et 1:16 * 19:16: Et 17:14 * 19:19: Sam 2:2 * 19:20: Et 13:11-17, 20:10

21 *Ta sisisaiya osi nina 'ana togelu 'awanega 'iapweapwesa, 'enega yobai nina be 'ina palopita kabokabo 'idi tolosaiyao 'iloemwawasidi. 'Enega manuwa yaudi simai ga kokowadi si'enidi, ga gamwadi 'ipawa.

20

Yakwala tausani

1 *'Enega 'ebweu wate anilose ya'itena galewega 'imwa'umwa'utama, ta gaula nina sinabwana 'ana 'ebe gigege be balae 'i'ewedi, ga 'imai,

2 *ga 'igiyaina yobai nina bweyabweyalina, tauna gimimwata ta Taumudumudulele nina, nate Seitani, ga 'iyonina be 'ana laba tausani yakwala sigugumwala.

3 'Enega anilose nina yobai nina 'igilagasina, ga 'iulena gaula nina sinabwana solanaya, ga nada 'igibodena, ga 'igiepa'alina, be geya'abo boda 'ikabokaboedi 'ana laba yakwala tausani sigugumwala, be mulinaya 'ili'ami tuta gidalina namo manuna.

4 *Ta wate 'aina 'ebemi esaesa ya'itedi, ga 'ediya taudi Yaubada lolina 'i'ebwa'ediya simiyatowa. Ta wate tomota nidi 'otodi si'upwedi, manuna taudi Yesu 'ana tosimanao ta Yaubada 'ina ona 'ana tosimanao, yaluyaluwadi ya'itedi, taudi nigeya yobai nina be 'ina tokwalui 'ediya sida bwagobwago, ta nigeya wate 'ana we'iwe'iyaya debadiya be nimadiya sisa'usa'udi. Taudi getedi

* 19:21: Et 19:17-18 * 20:1: Et 9:1 * 20:2: Et 12:9; Yu 1:6

* 20:4: 1 Ko 6:2; Et 6:9, 13:16-17; Dan 7:27

mwawasega ni'atu sitoole, ta Keliso ma'edi siloiloina yakwala tausani 'ediya,

⁵ taudi togimitoolo, ta tomwawasa yaudi yakwala tausani sigugumwala be 'enega taudi wate sida toololimana.

⁶ *Ta taudi togimitoolo 'esasedi, 'enega ma idi gwausowala, ga mwawasa 'eluwena geya'abo silobaloba, ta taudi sa'i Yaubada be Keliso 'idi totaliyao, be Keliso ma'edi sida etoloina yakwala tausani 'ediya.

Seitani 'ina neneta

⁷ 'Enega yakwala tausani 'ida gumwala, be Seitani 'ebeyonega sida li'ami, be 'ida apwesama,

⁸ be 'ida tauya bale'u maibo'ana 'ediya sabi kaboedi, sena nina nadigega Gogi be Megogi 'ediya. 'Enega Seitani taudi maibo'adi 'ida egogonedi saiya manuna, 'adi yau sawayogena, nadigega kaukau le'awayaya.

⁹ 'Enega bale'u maibo'ana siataonedima, be Yaubada 'ina 'asa nina sinabwana 'ena siapwesa, ta Yaubada 'ina toemisao nidi siasakowasiyedi, ta 'awesabelulu galewega 'imwa'utama ga 'i'ala egumwalidi.

¹⁰ *'Enega 'adi tokabo Seitani nina, si'ewena ga siulena yaiyai sinabwana solanaya, lowa 'ena yobai nina be palopita kabokabo nina siuledi, be sena nina 'ena si'elo'elouya 'asiyata be boiboi 'ediya, ta geya'abo 'igumwagumwala.

Bwa'omatana 'ana 'ebe losalowa

* **20:6:** Et 2:11; 1 Pi 2:9 * **20:10:** Et 19:20, 21:8; Md 25:41

11 'Enega 'ebweu 'ebemi esaesa wakewakekena ta sinabwana, be 'ana tomiya nina, ya'itena. Ga matanega galewa be bale'u sisawala, be nigeaya sawesawenaya taloba limadi.

12 *Ta tomwawasa maibo'adi ya'itedi, sinabwadi be gidalidi, 'ebemi esaesa nina matanaya sitootoolo, ta buki 'ineyasidi, ga 'ebweu wate buki 'ineyasina, tauna yawasida bukina, ga tomwawasao 'iloinedi, to'ase nadigega 'idi bubuna 'eto'etoladina buki nidi 'ediya 'imiyami.

13 *Taudi ni'u 'adi to'enoyao simai, be tomwawasa yaluyaluwadi 'idi 'asa 'ana tomiyanao, be bale'u 'ana tomwawasao, maibo'adi simai, ga 'ebweuna 'ebweuna 'iloinedi, to'ase 'idi bubuna nadigega.

14 *'Enega Mwawasa be wate 'idi sena nina 'iula mwa'utedi yayyai sinabwana solanaya, ta yayyai nina nate mwawasa 'eluwena.

15 *Ta 'abo yaisigedi nigeaya 'adi esanao 'ilobaloba yawasida bukina 'enaya 'iuledi yayyai nina sinabwana 'enaya.

21

Galewa auwauna be bale'u auwauna

1 *'Enega galewa be bale'u auwaudi ya'itedi siapwesa, ta nigeaya ola, ta esi gimigalewa be gimibale'u ni'atu sikwaiya.

2 *Ga 'asa 'esasena ya'itena, tauna Yelusalema

* 20:12: Et 20:5, 13:8; 2 Ko 5:10; Gu 17:31 * 20:13: Lo 2:6;

Et 22:12 * 20:14: 1 Ko 15:24-26, 54-55 * 20:15: Md 25:41

* 21:1: 2 Pi 3:13 * 21:2: Ib 11:16; Et 3:12

auwauna, galewega 'imwa'umwa'utama
Yaubada 'enega, ni'atu 'ieiyalina nadigega
toai mewainena 'iiyala be mamwanena sida
elobaloba.

³ Ga 'ebemi esaesa 'enega 'enana sinabwana
yanonona, 'igwae, “'U'ita, Yaubada be 'ina to-
mota ma'enaosida miyami, manuna tauna
ma'edi, be taudi 'ina tomatayao. Ona'ai'aila
Yaubada ma'edi,

⁴ *be mataseludi 'ida lo'i'ilidi, manuna
geya'abo wate mwawasa nai 'elouya nai
dedoi 'ediya 'iapweapwesa, manuna miya
kadekadelina ni'atu 'igumwala.

⁵ 'Enega 'ebemi esaesa 'ana tomiya nina 'igwae,
“Yage yaudi yada gieauwaudi”, ga wate 'igwae,
“Ona getedi 'u'etoladidi, manuna ona 'ai'aila ta
palupaluna.”

⁶ *Ta wate 'ieonegu 'igwae, “Ni'atu! 'Abo'agu
tuga 'ebe e'ale be 'ebe losalowa, ta 'abo yaisigedi
taudi tona'adi siyapasa bwasi bobo'ana yada
'ebwaya daisidi yawasidi manuna.

⁷ *Ta 'abo yaita 'iewaiwai Seitani 'ena, 'ebe
gwausowala yada tagwala 'enaya be 'ida
'awatamanegu, be tauna yada 'awanatune.

⁸ Ta esi taudi 'ate nenetadi be taudi nige-
ya siemiemisa be tosogalao be toloemwawasao be
toloyaweyao be Taumudumudulele magosenao
be gulewa 'adi toemisao, be toekabokaboyao,
taudi getedi 'idi sena yayai sinabwana, nate
mwawasa 'eluwena.”

* **21:4:** Et 7:17; 1 Ko 15:24-26

* **21:6:** Et 1:8, 22:13, 17; Ais 55:1;

Yo 7:37 * **21:7:** Lo 8:14-17

Yelusalema nina auwauna

9 *¹Enega anilose nidi sebeni lowa 'elouya keigadi sebeni 'adi to'aalao 'ebweuna 'ediyege 'imai, ga 'ieonegu, 'igwae, “'Umai be Lami mwanena yae'itayo.”

10 Ta Yaluyaluwa Tabuna 'i'au'ewegu 'oya kesolana debanaya ga 'asa 'esasena 'ie'itegu, 'ana esana Yelusalema, galewega 'imwa'umwa'utama Yaubada 'enega.

11 Ta Yaubada 'ina esaesa maedanina 'asa nina 'enaya 'isaesae, ta 'asa nina tuyayalina, 'atuwa nadigega gulewa esaesa, ta 'inamanamala 'atuwa gelasi.

12 Ta 'asa nina 'ana 'ali sinabwana ta kesolana, ta 'ana 'awa 'adi yau tuwelo, ta 'awa nidi 'adi to'ita'i'ita anilose tuwelo, ta wate 'awa nina 'ediya susu tuwelo nidi Isileli 'enega 'adi esanao si'etoladidi.

13 'Ali nina 'ana weyalao ata. 'Ebweu sena bolimana 'enega, ta 'ana 'awa 'etoi, sena yaalata wate 'enega 'awa 'etoi, sena yalasiyega wate 'awa 'etoi, be sena 'ebwagega 'awa 'etoi.

14 'Asa nina sinabwana si'abina 'autui 'ebweu bobo'ana 'enaya, nate gulewa tuwelo pa'alidi debadiya, ga gulewa nidi 'ediya Lami 'ana tosi-manano tuwelo 'adi esanao si'etoladidi.

15 Ta anilose nina ma'iyagu 'aonaona, nimanaya 'ebe 'etopwapwa goula, be 'enega 'asa nina namanamalina be 'ana 'awao be 'ana 'ali wate 'ida 'etopwapwadi.

16 'Asa nina 'ana dudula be 'ana bababa sena ata nidi leleleya. 'Enega anilose nina 'ina 'ebe 'etopwapwa 'enega 'asa nina 'i'etopwapwena,

* 21:9: Et 15:1, 21:2; Ep 5:27

ga 'ana dudula be 'ana bababa be 'ana kesola maibo'ana leleleya, nadigega pipitini analedi kilomita.

¹⁷ Ta 'ali 'ana bado nimanega 'i'etopwapwena ga 'ilobena teti sikisi lowa, nate wani analedi be potipowa kubiti. Anilose nina nimana 'atuwa tai nimana 'ana dudula nadigega.

¹⁸ 'Asa nina 'ana 'ali gulewa esaesa ta namanamalidi 'ediyega si'abina, ta 'asa solanaya goula 'enega si'abina, ta 'inamanamala 'atuwa gelasi.

¹⁹ 'Asa nina 'ana 'autui gulewanao, gulewa esaesao ta namanamalidi 'ediyega sieiyalina,

²⁰ 'autui nugana 'ana iyala 'ebweu gulewa esaesa wakewakekena, 'eluwena 'ana iyala gulewa 'ana 'ita ni'u gaigai nadigega, 'etonina kalakalawina, eatana bweyabweyalina, enimana yomwayomwalina, bulabulana ta gaigaina, esikisina wate bweyabweyalina, esebenina laulauna, ta e'eitana kalakalawina, enaenina wate laulauna, esanauna kalakalawina, elebenina wate ni'u gaigai nadigega, ta etuwelona gaigaina, ginausa nadigega.

²¹ Ta 'asa nina 'ana 'awao tuwelo nidi paku sinabwadi tuwelo 'ediyega siguinuwedi, ga 'awa 'ebweuna paku 'ebweuna 'enega siguinuwena. Ta 'asa nina 'ana 'eda maibo'ana goula daisi-namo, 'inamanamala 'atuwa gelasi.

²² 'Asa nina 'enaya nigeya Anuwa Tabu ya'ita'ita, manuna 'Inapwana Yaubada Toewaiwai sana be Lami taudi Anuwa Tabu nidi tuga.

²³ *Sinala be nawalae nigeya sida sae 'asa

* **21:23:** Ais 60:19-20; Et 22:5

nina 'enaya, manuna Yaubada 'ina esaesaega 'ituyayalina maibo'ana, ta wate Lami 'iemayale 'asa nina 'enaya.

²⁴ Ta maedana nina 'enega me bale'u sida lopilidadana, be bale'u 'ana kiniyao 'adi tupu sida me'e 'asa nina 'enaya.

²⁵ Ta 'asa nina 'ana 'awao 'asiyataya nigeya sida gibodedi, manuna nigeya guguyoi nai boiboi.

²⁶ Ta 'ebeloinao maibo'adi 'idi 'amayaba be 'idi lotuputupu sida me'edi 'asa nina solanaya.

²⁷ *Ta geya'abo sa'i yage baibailidi 'asa nina 'ena silugulugu, nai toguinuwa to'umalidi, nai toekabokaboyao. Nate namo taudi ni'atu 'adi esanao si'etoladidi Lami nina 'ina buki, nate yawasida bukina, 'enaya.

22

¹ *Ta 'enega anilose nina yawasida bwasi 'ie'itegu, bwasi nina matakadala 'ai'ailina, Yaubada be Lami 'idi 'ebemi esaesa 'enega 'idaudauma,

² ga 'asa nina gamwagamwaninega 'idaudolo. Ta bwasi nina tupitupina 'ediya yawasida kaiwenao sitootoolo. Kaiwe nidi uwadi nawalae 'ebweuna 'ebweuna dumadumadi be dumadumadi, 'enega yakwala 'ebweuna matuwelo siuwauwa, be yawanao boda maibo'adi bale'uya 'idi mulamula.

³ *Ta esi yage gadilulu sida sawala 'asa nina 'enega, be Yaubada ta Lami nina 'idi 'ebemi

* 21:27: 1 Ko 6:9-10; Et 3:5, 13:8 * 22:1: Nug 2:9 * 22:3: Et 7:15

esaesa 'ena sida miyami, be Lami nina 'ina topaisewao 'enaya sida guinuwa.

⁴ *Be wate maninina sida 'ita, ta tauna 'ana esana debadiya.

⁵ *Geya'abo wate boiboi, ta geya nuwadi sinala be mayale maedanidi, manuna 'Inapwana Yaubada tauna tuga 'idi maedana nina, ta sida loina ataya.

Yesu 'ina mai

⁶ 'Enega anilose nina 'ieonegu, 'igwae, “Ona getedi ona 'ai'aila ta palupaluna, manuna 'Inapwana Yaubada tauna yaluyaluwana 'ana to'ebwaya palopitao 'ediya, ga 'ina anilose 'ietunena be 'ina toguinuwao 'ediya 'ida e'ita to'ase 'iabe 'iapwesama manuna.”

⁷ *Ta Yesu 'igwae, “Wa'ita! Ni'atu gete be yawawa, be taudi onaupaupao buki gete 'ena 'adi toematamatanao sida gwausowala.”

⁸ 'Abo'agu Yoni yage getedi maibo'adi yanonodi, ta ya'itedi. Ta yage getedi sigumwalaya ga anilose nina 'aenaya yabe'u sanamwa'uta, tauna yage nidi 'ana toe'ita 'eguya, ga 'ena yabwagobwago.

⁹ 'Enega tauna 'ieonegu, 'igwae, “Geya'abo nadigega, manuna 'abo'agu toguinuwa tuga nadigega 'oyo, ta tasidao taudi palopitao, ta wate taudi buki gete 'ana toematamatanao. Ta Yaubada esi 'ena 'uda bwagobwago.”

* 22:4: Md 5:8; Et 14:1 * 22:5: Et 21:23, 25 * 22:7: Et 1:3

10 Ta wate 'ieonegu, 'igwae, “Geya'abo onau-paupa nidi buki gete solanaya 'ukwaikwaiyedi, manuna ni'atu tuta 'ilosabena,

11 be 'enega taudi toto'umalidi tuwa to'umalina 'ediya 'ida miyaataya, ta 'abo taudi 'idi bubuna baibailidi tuwa baila 'ediya 'ida miyaataya, ta 'abo taudi sibubuna bobo'ana 'idi bubuna 'ida bobo'ana ataya, ta taudi 'esasedi 'esasa nina 'ena sida miyaataya.

12 *'Enega Yesu 'igwae, “'Iabe yawawa, be 'ami pali yame'edi be yada eguyai 'emiya, nadigega 'imi paisewa 'adi sinabwa,

13 *manuna 'abo'agu 'ebe nugana ta 'ebe muliya, nai 'ebe e'ale ta 'ebe losalowa.”

14 *Ta wada gwausowala 'abo yaisigedi 'omi 'ami 'oama wagie'esasedi, manuna yawasi kai-wena uwana wa'a'ani, be wate 'asa nina 'ana 'awao 'ediyega walulugu.

15 *Ta 'asa nina 'atamaninaya 'adi tomiyanao, nate kedewao, be Taumudumudulele magose-nao, be toloelatao, be toloemwawasao, be gulewa 'adi toemisao, be wate toekabokaboyao.

16 *“'Abo'agu Yesu, ta 'igu anilose ni'atu yae-tunenawa 'emiya, be yage getedi 'ida simanedi toekalesiyao 'emiya. 'Abo'agu Debida 'ina susuyega, ta 'abo'agu wate 'ubwana nina tuyay-aligu.”

17 *'Enega Yaluyaluwa Tabuna ta toai mewainena sigwae, “Wamai.” Be yaisigedi 'omi

* 22:12: 2 Ko 5:10 * 22:13: Et 1:8, 21:6 * 22:14: Et 22:1-2

* 22:15: Et 21:27 * 22:16: Lo 1:3-4; Et 1:1 * 22:17: Et 21:6;

ona gete wanononaya, 'omi wate wada gwae, “Wamai.” Ta taudi tona'adi 'iyapasa sida mai, be 'enega yaisigedi taudi nuwanuwadi, yawasi bwasi na sida 'ewadaisi be sinunuma. Nigeya 'ana maisamo.

'Ebe losalowa

18 *'Omi buki gete 'ina onaupaupa 'ana toenonoyao gete 'ami emataluwa, 'aene geya'abo 'imi onega waloeloseyane, 'abona nai 'elouyao nidi buki gete solanaya 'isimaniya Yaubada 'ida loeloseyane 'emiya.

19 *Ta wate geya'abo 'ebweu ona buki gete 'enega wa'ewa'ewa yaule, 'abona nai Yaubada wate 'ami egueguyai yawasi kaiwena 'enega 'ida 'ewayau, ta wate 'imi 'ebemiya 'asa nina 'esasana solanaya, be yage yaudi bobo'adi buki gete 'ena 'isimaniya, 'emiyega 'i'ewa yaule.

20 *'Ona gete 'ana tosimana 'igwae, “Tamo! Gete be yawawa.”

“Nadigega 'inapwana, 'uda ma, 'oyo Yesu.”

21 'Ida 'Inapwana nina Yesu 'ina nuwa'ole'ole, be 'ina oboboma, yauyaumi 'ana toemisao 'emiya.

* 22:18: 2 Loi 4:2; Et 15:1 Ko 16:22 * 22:19: Et 22:2 * 22:20: Et 3:11; 1

Loina Tabu Auwauna
The New Testament in the Dobu Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Dobu long Niugini

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dobu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Apr 2025 from source files dated 9 Oct 2020

b7b1c532-e0bd-5fc1-87a9-1f5f70cc897d